

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

„Службен весник на СРМ“ излегува по потреба. Ракописите не се враќаат. Огласи по тарифата.

Четврток, 23 ноември 1978
Скопје
Број 39 Год. XXXIV

Претплата за 1978 година изнесува 400 динари. Овој број чини 30 дин. Жиро сметка 40100-603-12498

498.

Врз основа на член 5 од Законот за изменување и дополнување на Законот за формирање средства на солидарноста на Социјалистичка Република Македонија за отстранување на последиците од елементарни непогоди и за воведување „Недела на солидарноста“ („Службен весник на СРМ“, бр. 22/78), Законодавно-правната комисија на Собранието на СРМ, на седницата одржана на 23 октомври 1978 година, го утврди пречистениот текст на Законот за формирање средства на солидарноста на Социјалистичка Република Македонија за отстранување на последиците од елементарни непогоди и за воведување „Недела на солидарноста“.

Пречистениот текст на Законот за формирање средства на солидарноста на Социјалистичка Република Македонија за отстранување на последиците од елементарни непогоди и за воведување „Недела на солидарноста“ ги опфаќа Законот за формирање средства на солидарноста на Социјалистичка Република Македонија за отстранување на последиците од елементарни непогоди и за воведување „Недела на солидарноста“ („Службен весник на СРМ“, бр. 30/74) и Законот за изменување и дополнување на Законот за формирање средства на солидарноста на Социјалистичка Република Македонија за отстранување на последиците од елементарни непогоди и за воведување „Недела на солидарноста“ („Службен весник на СРМ“, бр. 36/74, 10/76, 44/77 и 22/78), во кои е означено времето на неговото влегување во сила.

Број 09-2480

23 октомври 1978 година
Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА ЗАКОНОДАВНО-ПРАВНАТА
КОМИСИЈА,
Душко Шурбановски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ФОРМИРАЊЕ СРЕДСТВА НА СОЛИДАРНОСТА НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА ОТСТРАНУВАЊЕ НА ПОСЛЕДИЦИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИ НЕПОГОДИ И ЗА ВОВЕДУВАЊЕ „НЕДЕЛА НА СОЛИДАРНОСТА“

(Пречистен текст)

Член 1

Заради остварување на уставното начело за заштита и солидарност во отстранување на општи опасности од елементарни непогоди, се формираат средства на солидарноста на Социјалистичка Република Македонија (средства на солидарноста).

Член 2

Средствата на солидарноста служат за отстранување на последиците од елементарни непогоди што во Републиката ги претрпеле граѓаните, организациите на здружениот труд, самоуправните интересни заедници, општествено-политичките заедници, како и за давање на меѓусебни помошти на републиките и автономните покраини во кои настанале штети од елементарни непогоди од големи размери под услови и на начин утврдени со договор меѓу републиките и автономните покраини.

Видовите на елементарни непогоди за кои ќе се користат средствата на солидарноста во Републиката, како и условите и начинот на користење на тие средства ќе се регулираат со одделен закон.

Член 3

Заради обезбедување средства на солидарноста, се воведува „Недела на солидарноста“.

„Неделата на солидарноста“ трае од 1 до 7 јуни секоја година.

Член 4

Средствата на солидарноста на Републиката се формираат од следниве извори:

— од продажба на маркички на солидарноста од единствената емисија за време на „Неделата на солидарноста“;

— со издвојување на средства од доходот на организациите на здружениот труд наменет за лични доходи и од доходот на работните луѓе кои самостојно вршат стопанска, нестопанска и земјоделска дејност, како и од средствата наменети за пензии на корисниците на пензиско и инвалидско осигурување;

— од прилози, помошти и подароци што ќе ги дадат работниците, работните луѓе и граѓаните, општествените правни лица, граѓанските правни лица, странските држави, меѓународните организации и други странски правни и физички лица;

— од средствата од анuitети по досега дадените кредити од Федерацијата за отстранување на последиците од елементарни непогоди и

— од други извори.

Член 5

Средствата на солидарноста од член 4, став 1, алинеја 2 на овој закон се издвојуваат секоја година и тоа:

1. организациите на здружениот труд и другите корисници на општествени средства издвојуваат средства од доходот наменет за лични доходи во висина што одговара на просечниот еднодневен нето личен доход остварен во првото полугодие од годината во која се издвојуваат средствата.

Средствата од точката еден на овој став се издвојуваат при исплатата на личните доходи за месец јуни;

2. самоуправните интересни заедници за инвалидско и пензиско осигурување издвојуваат средства за солидарност од средствата наменети за пензии, во висина на еднодневен износ на пензијата за месец јуни;

3. работните луѓе кои самостојно вршат стопанска и нестопанска дејност, кои што се обложуваат според стварниот доход, плаќаат еднодневна заработувачка од утврдената основица за плаќање на данок на доход остварен во претходната година и

4. работните луѓе кои што вршат земјоделска дејност издвојуваат 0,2% од катастарскиот приход, што служи како основица за облогот со данок.

Средствата од точките 3 и 4 на овој член се издвојуваат во месец јуни.

Пресметувањето на износот од став 1 точка 3 и 4 на овој член го врши органот за приходи на општината.

Се овластува републичкиот секретар за финансии да донесе поблиски прописи за начинот и постапката за пресметување и плаќање на средствата на солидарноста од овој член.

Член 6

На средствата што се издвојуваат според член 5 став 1 точка 1 од овој закон не се плаќа данок и придонес од доходот.

Член 7

За време на „Неделата на солидарноста“ се продаваат маркички на солидарноста и тоа:

1. на секоја поштенска пратка, во износ од 0,30 динари;

2. на секој влезен билет за културни, забавни, спортски и други приредби, во износ од 1,00 динари и

3. на возни билети во внатрешниот сообраќај (освен во градскиот сообраќај), во износ од 1,00 динари.

Член 8

Средствата на солидарноста од член 4 на овој закон се уплатуваат и водат на посебна сметка на Републиката — „Средства на солидарноста на Републиката за отстранување на последиците од елементарни непогоди“.

По исклучок, средствата на солидарноста што се издвојуваат во организациите на здружениот труд од областа на стопанството се евидентираат и се водат на посебна сметка кај тие организации на здружениот труд.

Во случај на елементарна непогода, за која со одделен закон и меѓурегионални договори е предвидено користење на средствата на солидарноста, средствата од став 2 на овој член ќе се уплатат на сметката од став 1 на овој член, по наредба што ја издава републичкиот секретар за финансии.

Член 9

Средствата на солидарноста не можат трајно да се употребуваат за други намени, освен за намените предвидени со закон.

Средствата на солидарноста можат да се користат за краткорочни пласмани, со рок на враќање до 3 месеци.

По исклучок, средствата на солидарноста формирани во организациите на здружениот труд од областа на стопанството можат да се користат како краткорочни извори на обртни средства на тие организации.

Член 10

Помошта во материјалните добра, адресирана на Републиката, како и средствата од продажбата на маркичките на солидарноста се отстапуваат на Црвениот крст на Македонија заради давање помош на загрозените подрачја.

Член 11

Контрола на издвојувањето и уплатувањето на средствата на солидарноста од член 5 став 1 точка 1 и 2 и член 7 на овој закон врши Службата на општественото книговодство во СР Македонија.

Член 12

Во поглед на враќањето, застареноста и наплата на средствата на солидарноста од член 5 став 1 точка 3 и 4 на овој закон, се применуваат соодветните прописи за даноците на граѓаните.

499.

Врз основа на член 54 од Законот за изменување и дополнување на Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Службен весник на СРМ“, бр. 42/77), Законодавно-правната комисија на Собранието на СРМ, на седницата одржана на 23 октомври 1978 година го утврди пречистениот текст на Законот за пензиското и инвалидското осигурување.

Пречистениот текст на Законот за пензиското и инвалидското осигурување ги опфаќа Законот за пензиското и инвалидското осигурување со исправката („Службен весник на СРМ“ бр. 46/72 и 26/73) и Законот за изменување и дополнување на Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Службен весник на СРМ“ бр. 36/76 и 42/77), во кои е означено времето на нивното влегување во сила.

Број 09-2481

23 октомври 1978 година

Скопје

ПРЕТСЕДАТЕЛ
НА ЗАКОНОДАВНО-ПРАВНАТА
КОМИСИЈА,
Душко Шурбановски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ

(Пречистен текст)

ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се регулира пензиското и инвалидското осигурување со кое работниците и другите работни луѓе (во натамошниот текст: осигуреници) задолжително се осигуруваат себеси и членовите на своите семејства за случај на старост, инвалидност и смрт.

Член 2

Обезбедувањето на својата социјална сигурност од пензиското и инвалидското осигурување осигурениците и корисниците на пензија од територијата на Социјалистичка Република Македонија го остваруваат во Самоуправната интересна заедница на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија (во натамошниот текст: Заедница) во која здружуваат средства и врз начелата на заемност, солидарност и самоуправување организирано врз делегатски принцип, ги утврдуваат своите заеднички и поединечни обврски и заедничките и поединечните права што ги остваруваат во таа Заедница.

Осигурениците и корисниците на пензија заради што непосредно остварување на своите самоуправни права и интереси можат во Заедницата да се организираат во основни заедници за определено подрачје и за остварување на определени права, под услови утврдени со Статутот на Заедницата.

Член 3

Правата од пензиското и инвалидското осигурување произлегуваат и се одредуваат врз основа на работниот придонес на осигуреникот остварен со тековниот и минатиот труд.

Работниот придонес остварен со минатиот труд е од особено влијание врз начинот на утврдување на пензиската основа, на одредување на висината на пензијата и на усогласување на пензијата со економските движења и врз обезбедувањето на средствата за пензиското и инвалидското осигурување.

Член 4

Правата од пензиското и инвалидското осигурување ги уредуваат осигурениците и корисниците на пензија самостојно во рамките на Заедницата.

Член 5

Дејноста на Заедницата е од посебен општествен интерес.

Член 6

Пензиите и износите на другите права од пензиското и инвалидското осигурување се усогласуваат со економските движења.

Член 7

Правата од пензиското и инвалидското осигурување се лични права и не можат да се пренесуваат на друг ниту да се наследуваат. Се наследуваат стасани, а до смртта на корисникот не-исплатени износи.

Правата од пензиското и инвалидското осигурување не можат да застарат.

Член 8

Правата од пензиското и инвалидското осигурување можат да престанат или да се ограничат само во случаи и под услови предвидени со овој закон.

Член 9

Средствата за остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување ги обезбедуваат: осигурениците, работните луѓе што самостојно вршат дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани и работните луѓе кои со личен труд самостојно во вид на занимање вршат уметничка или друга културна, адвокатска или друга професионална дејност и други работни луѓе за работниците вработени кај нив, како и основните и други организации на здружениот труд, државните органи, задругите, општествените и други организации (во натамошниот текст — организациите).

Во обезбедување на средства за пензиското и инвалидското осигурување учествуваат и општествено-политичките заедници во согласност со овој закон.

Член 10

Во постапката за остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување се обезбедува двостепеност на решавањето во рамките на Заедницата и судска заштита на правата утврдени со овој закон.

Член 11

Заедницата обезбедува вршење на работите во врска со спроведувањето на пензиското и инвалидското осигурување.

Член 12

По прашање од заеднички интерес Заедницата соработува со други интересни заедници, органи и организации.

Дел први

ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ

I. Осигуреници

Член 13

Со овој закон задолжително се осигуруваат:

1. работниците вработени најмалку со половина од полното работно време;

2. работниците кои го здружуваат својот труд со работниците во основната организација и со сопствени средства или со средства на основната организација работата ја вршат во својот стан и на тој начин месечно остваруваат средства најмалку до висина на загарантираниот личен доход;

3. земјоделците — членови на земјоделска за-друга и земјоделците кои својот труд, земјиште и средства на трудот ги здружуваат непосредно или преку земјоделска задруга во односи на потрајна соработка со организација на здружениот труд (во натамошниот текст: здружени земјоделци);

4. лицата привремено невработени, додека при-маат паричен надоместок;

5. избраните и именуваните лица на постојани должности во органите на општествено-политичките заедници, во општествено-политичките организации, општествените организации, коморите, здруженијата и другите самоуправни организации и заедници, ако вршењето на должноста им е единствено или главно занимање и ако за тоа примаат личен доход;

6. членовите на занаетчиските и членовите на рибарските задруги, на кои стопанската работа во задругата им е единствено или главно занимање;

7. инвалидите на трудот за време на чекање за упатување и вршење на професионална рехабилитација и за време на чекање на вработување;

8. југословенските државјани во работен однос во странство, ако за тоа време не се задолжително осигурени кај странски носител на осигурување;

9. лица кои по завршување на школувањето се наоѓаат на задолжителна практична работа или се на доброволна практика, ако работат со полно работно време и ако за тоа време е платен придонес за пензиско и инвалидско осигурување.

Член 14

Странски државјани се осигурени со овој закон, ако на територијата на Социјалистичка Република Македонија:

1) се вработени кај југословенски организации или работодавачи;

2) се во служба на меѓународни организации и установи, на странски дипломатски и конзуларни претставништва или во лична служба на странски државјани кои уживаат дипломатски имунитет, под услов такво осигурување да е предвидено со меѓународен договор.

Член 15

Задолжително се осигурени и работните луѓе кои самостојно вршат дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани за кои пензиското осигурување е востановено со прописите што важеа до денот на почетокот на примената на овој закон.

За работните луѓе кои со личен труд самостојно во вид на занимање вршат уметничка или друга културна, адвокатска или друга професионална дејност која им е единствено или главно занимање, а за кои пензиско осигурување не е востановено со прописите што важеа до денот на почетокот на примената на овој закон, пензиското осигурување може да се востанови со закон или договор меѓу Заедницата и професионалната организација во која тие лица се зачленети.

II. Права од пензиското осигурување и услови за добивање со правата

Член 16

Со пензиско осигурување осигурениците ги обезбедуваат следните права:

- 1) старосна пензија — во случај на старост;
- 2) семејна пензија на членовите на семејството во случај на смрт на осигуреникот;
- 3) заштитен додаток на пензијата;
- 4) отпремнина на вдовицата и вдовецот;
- 5) материјално обезбедување на вдовицата и вдовецот и

6) привремена пензија на југословенски државјани кои се здобиени со право на пензија или инвалиднина кај странски носители на осигурување, но тоа право не можат да го остварат поради тоа што од земјата во која е здобиено правото не се вршат такви плаќања во Југославија.

Член 17

Со право на старосна пензија осигуреникот се здобива кога ќе наполни 60 години (маж) односно 55 години живот (жена) и пензиски стаж од 20 години.

Осигуреник што не наполнил пензиски стаж од 20 години, се здобива со право на старосна пензија кога ќе наполни 65 години (маж) односно 60 години живот (жена) и најмалку 15 години стаж на осигурување, под услов еден дел од тој стаж да е исполнет во одреден период. Со општествен договор во смисла на член 6 и 9 од Законот за основните права од пензиското и инвалидското осигурување (во натамошниот текст: Закон за основните права) се утврдува кој дел од стабот на осигурувањето и во кој период треба да биде исполнет како услов за здобивање со правото (густина на стабот на осигурувањето).

Осигуреник што наполнил 40 години (маж) односно 35 години (жена) пензиски стаж, се здобива со право на старосна пензија без оглед на годините на животот.

Времето во кое е исполнет делот на стабот од став 2 на овој член се смета назазад од денот на престанокот на последното осигурување, а ако тоа за осигуреникот е поповолно од денот кога осигуреникот наполнил години на живот и стаж на осигурување.

Во пензискиот стаж од 20 години од став 1 на овој член и во стабот на осигурувањето од 15 години од став 2 на овој член се сметаат и периодите на продолженото осигурување, остварени според член 130 од овој закон.

Член 18

Осигуреник може да оствари право на старосна пензија и пред исполнување на годините на живот од член 17 на овој закон, кога ќе наполни најмалку 35 години пензиски стаж и 55 години од животот (маж), односно 30 години пензиски стаж и 50 години од животот (жена).

На осигуреникот од став 1 на овој член износот на пензијата одреден според должината на пензискиот стаж му се намалува за 1,33 отсто, за секоја година на порано заминување во пензија пред исполнувањето на пропишаните години од животот (член 17 став 1 на овој закон).

На пензиите остварени според овој член не се применува зголемувањето на пензиите од член 40 од Законот за основните права.

Член 19

Старосната пензија се одредува од пензиската основа.

Пензиската основа претставува месечен просек на личните доходи што осигуреникот, по основа на тековен и минат труд, ги остварил во последните 10 години осигурување пред остварувањето на правото на пензија, или во кои и да било последователни 10 години осигурување по избор на осигуреникот. Со општествен договор во смисла на став 2 од член 10 од Законот за основните права може да се одреди и друг временски период од кој се земаат личните доходи за утврдување на пензиската основа.

Како година на осигурувањето од која се земаат личните доходи за утврдување на пензиската основа (став 2 на овој член), се зема календарската година во која осигуреникот остварил личен доход односно надоместок на личниот доход за најмалку 6 месеци стаж на осигурување.

Личните доходи од поранешните години на осигурување се валоризираат според движењето на просекот на личните доходи на подрачјето на Заедницата. Со општествен договор во смисла на став 4 од член 10 од Законот за основните права се утврдува на ниво на која календарска година се врши валоризација на личните доходи од поранешните години.

Валоризационите коефициенти од став 4 на овој член ги утврдува Заедницата во почетокот на секоја календарска година врз основа на службените статистички податоци за движењето на личните доходи на сите работници вработени во Републиката во изминатата година.

На осигуреникот кој на денот од кој му припаѓа пензија не бил во работен однос, личниот доход се пресметува на ниво на личниот доход од годината која претходела на последната година на осигурување од која личниот доход влегол во пензиската основа. Така одредената пензија се зголемува за онолку за колку во тој период се зголемени пензиите.

Член 20

Највисоката пензиска основа како горна граница од која може да се одреди пензија ја утврдува Заедницата, зависно од мерилата и критериумите за највисокиот личен доход.

Член 21

За утврдување на пензиската основа се земаат личните доходи во нето износ според положбата утврдена со завршната сметка што ги примил работникот за работа на своите работи и работни задачи по основите и мерилата за распределба на личните доходи утврдени со општиот акт на основните и други организации на здружен труд, државните организации, задругите, општествените и други организации.

Личниот доход за работа подолга од полното работно време се зема предвид за утврдување на пензиската основа само ако таква работа е вршена во согласност со посебни прописи.

Заедницата го утврдува начинот на пресметувањето на личниот доход остварен со работа во смисла на став 2 од овој член.

За утврдување на пензиската основа на осигурениците чиј труд како дополнителен го користат работните луѓе кои самостојно вршат дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани и на осигурениците чиј труд како дополнителен го користат други лица, се зема основницата на која плаќаат придонес.

Член 22

За осигурениците од член 13 точка 5 од овој закон во пензиска основа се зема постојаниот месечен надоместок утврден според посебни прописи, кој служел како основа за плаќање придонес за пензиското и инвалидското осигурување.

Член 23

Пензиската основа, за работните луѓе кои самостојно вршат дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓаните и работните луѓе кои со личен труд самостојно во вид на занимање вршат уметничка или друга културна, адвокатска или друга професионална дејност, се утврдува од просечниот износ на основите на осигурувањето според кои е уплатуван придонесот за пензиското и инвалидското осигурување.

Член 24

На осигуреници на работа во странство кај меѓународни организации или странски работодавачи кои се осигурени на пензиско осигурување според овој закон како и на други осигуреници кои самите се обврзници за уплата на придонесот, во пензиска основа им се зема износот што според посебни прописи или договори за пензиско и

инвалидско осигурување на овие лица им служел како основа за плаќање на придонесот.

Член 25

За периодите на осигурувањето во кои осигурениците не оствариле личен доход односно постојан надоместок за работа, за утврдување на пензиската основа, се зема основата од која е одреден надоместок на личниот доход според прописите за работните односи односно за здравственото осигурување, или од која е пресметан надоместок за материјално обезбедување за време на професионална рехабилитација, односно привремен надоместок за време на чекање вработување.

За осигурениците кои не оствариле личен доход односно постојан надоместок за работа, ниту надоместоци од став 1 на овој член, пензиската основа се утврдува на начин што ќе го утврди Заедницата.

Член 26

На вработените инвалиди на трудот со преостанатата работна способност, за утврдување на пензиска основа им се зема, покрај остварениот личен доход, и надоместокот што осигуреникот го примал по основ на инвалидското осигурување.

Ако основна или друга организација на здружен труд, државен орган, задруга, општествена и друга организација со општ акт востанови додатен надоместок за случаите одредени со овој закон за вработени инвалиди на трудот односно за работници кои поради спречување од инвалидност се распоредени на други работи и работни задачи, тој надоместок влегува во личниот доход за утврдување на пензиската основа.

Член 27

Вкупниот личен доход остварен во една календарска година со работа со полно работно време, време подолго од полното работно време и со време покусо од полното работно време се сведува за утврдување на пензиската основа на просечен месечен износ што одговара на личниот доход за работа со полно работно време.

Член 28

Старосната пензија се пресметува од пензиската основа во проценти одредени зависно од должината на пензискиот стаж, и изнесува:

1) за осигуреник — маж за 15 години пензиски стаж 35 отсто од пензиската основа, со тоа што за секоја натамошна навршена година на стаж се зголемува за по 2 отсто од пензиската основа;

2) за осигуреник — жена за 15 години пензиски стаж 40 отсто од пензиската основа, со тоа што за секоја натамошна навршена година на стаж до навршени 20 години стаж се зголемува за по 3 отсто, а за секоја навршена година на стаж преку 20 години стаж за по 2 отсто од пензиската основа.

Процентите за одделните години на навршениот пензиски стаж (став 1) се:

За пензиски стаж од	На осигуреникот-маж	На осигуреникот-жена
1	2	3
15 години	35	40
16 „	37	43
17 „	39	46
18 „	41	49
19 „	43	52
20 „	45	55
21 „	47	57
22 „	49	59
23 „	51	61
24 „	53	63
25 „	55	65
26 „	57	67

1	2	3
27 „	59	69
28 „	61	71
29 „	63	73
30 „	65	75
31 „	67	77
32 „	69	79
33 „	71	81
34 „	73	83
35 „	75	85
36 „	77	—
37 „	79	—
38 „	81	—
39 „	83	—
40 години и повеќе	85	—

Највисоката старосна пензија изнесува 85 отсто од пензиската основа.

Ако последната година на осигурување изнесува помалку од 12 месеци, а најмалку 6 месеци висината на пензијата утврдена по ставот 1 од овој член се зголемува уште за половина од износот на процентот предвиден во точка 1 и 2 на став 1 од овој член за полна година на пензиски стаж.

Член 29

На лицата кои имаат особени заслуги на полето на револуционерна, политичка, научна, културна или друга општествена дејност може, по исклучок, да им се признае старосна пензија без оглед на условите за здобивање право на пензија според овој закон. На овие лица може да им се одреди пензија во износ поголем од оној што би им припаѓал според одредбите на овој закон.

За исклучително признавање и одредување на старосна пензија решава Извршниот совет на Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 30

На корисниците на старосна пензија им се обезбедува заштитен додаток на пензијата, ако пензијата што им е одредена со овој закон изнесува помалку од пропишаниот граничен износ на најниското пензиско примање и ако ни корисникот на пензијата ниту членовите на неговото домаќинство немаат други приходи доволни за издржување.

Граничниот износ на најниското пензиско примање, како и висината, условите и начинот за определување и губење на заштитниот додаток ги утврдува Заедницата.

Граничниот износ на најниското пензиско примање не може да изнесува помалку од загарантираниот личен доход во Републиката.

Член 31

На корисниците на пензија им се обезбедува минимална пензија, без оглед на висината на приходите на корисникот.

Износот на минималната пензија, кој не може да изнесува помалку од 50 отсто од загарантираниот личен доход во Републиката, го утврдува заедницата.

Член 32

Корисник на старосна пензија кој пензијата ја остварил со пензиски стаж помалку од 40 години (маж) односно 35 години (жена) ако повторно стапи во работен однос и работи најмалку со половина од полното работно време или врши дејност по основ на која е осигурен најмалку три години се здобива со право пензијата повторно да му се одреди. Новата пензија ќе се одреди според вкупниот пензиски стаж навршен пред и по пензионирањето, а најмногу до 40 години односно 35 години пензиски стаж. Пензиската основа, во смисла на член 19 од овој закон, се утврдува од

просечните месечни лични доходи остварени во последните 10 години осигурување во кои задолжително влегуваат личните доходи остварени во работен однос по пензионирањето.

Наместо одредување на нова старосна пензија на осигуреникот што ги исполнува условите од став 1 на овој член по негово барање ќе му се пресмета времето поминато на работа по пензионирањето само за процентуално зголемување на здобиената пензија. Ако работата по пензионирањето траела помалку од три години, по престанувањето на таквата работа тоа време ќе му се пресмета во стаж на осигурување за процентуално зголемување на пензијата ако со тоа време наполнил вкупно 40 односно 35 години пензиски стаж.

Член 33

Во случај на смрт на осигуреникот, со право на семејна пензија се здобиваат:

- 1) брачниот другар;
- 2) децата (родени во брак или надвор од брак или посвоени, посиноци и внуциња без родители што ги издржувал осигуреникот, браќа и сестри и други деца без родители) што ги издржувал осигуреникот;
- 3) родителите (татко и мајка, очув и маќеа и посвоител) што ги издржувал осигуреникот.

Член 34

Ако правото на семејна пензија е условено со издржување на членот на семејството од страна на осигуреникот, потребно е:

- 1) сите сопствени извори на приходи на таквиот член на семејството да не се доволни за неговото издржување;
 - 2) осигуреникот до својата смрт да го издржувал таквиот член на семејството живејќи со него во заедничко домаќинство, или да му обезбедувал средства за издржување ако членот на семејството живеел надвор од неговото домаќинство.
- Заедницата одредува поблиски услови кога се смета дека осигуреникот издржувал член на семејството и дека членот на семејството нема доволни сопствени приходи за издржување.

Член 35

Членовите на семејството се здобиваат со право на семејна пензија:

- 1) ако осигуреникот имал најмалку пет години стаж на осигурување или најмалку 10 години пензиски стаж, под услов да е исполнета и густината на стабот на осигурувањето (член 17 став 2);
- 2) ако осигуреникот имал 20 или повеќе години пензиски стаж;
- 3) ако осигуреникот исполнувал услови во поглед на годините на пензискиот стаж и староста за здобивање со старосна или инвалидска пензија, или бил корисник на старосна пензија, на инвалидска пензија или корисник на паричен надоместок по основ на право на професионална рехабилитација или на вработување.

Ако смртта на осигуреникот настанала како последица од несреќа при работа или од професионална болест, членовите на семејството се здобиваат со право на семејна пензија без оглед на должината на пензискиот стаж на осигуреникот.

Член 36

Вдовица се здобива со право на семејна пензија:

- 1) ако до смртта на брачниот другар по кој ѝ припаѓа тоа право, наполнила 45 години живот или
- 2) ако до смртта на брачниот другар била полно неспособна за стопанисување или таквата неспособност настанала во рок од 1 година од денот на смртта на брачниот другар, или
- 3) ако по смртта на брачниот другар останало едно или повеќе деца кои имаат право на семејна пензија по тој брачен другар, а вдовицата ги врши родителските должности спрема тие деца.

Вдовица која во текот на траењето на правото по тој основ ќе стане полно неспособна за стопанисување, го задржува правото на семејна пензија додека постои таква неспособност.

Вдовица која до смртта на брачниот другар не наполнила 45, но имала наполнети 40 години живот, се здобива со право на семејна пензија кога ќе наполни 45 години живот.

Вдовица која во текот на траењето на правото на семејна пензија здобиено според точка 2 и 3 став 1 на овој член ќе наполни 45 години живот го задржува правото на семејна пензија трајно, ако на вдовицата тоа право и престане пред наполнетата 45-та година, но по наполнетите 40 години живот може повторно да го оствари кога ќе наврши 45 години живот.

Член 37

Вдовец се здобива со право на семејна пензија:

1) ако до смртта на брачната другарка, по која му припаѓа тоа право, наполнил 60 години живот, или

2) ако е помлад од 60 години, а бил полно неспособен за стопанисување до смртта на брачната другарка или таквата неспособност настанала во рок од 1 година од денот на смртта на брачната другарка, или

3) ако по смртта на брачната другарка останале едно или повеќе деца кои имаат право на семејна пензија по таа брачна другарка, а вдовецот ја врши родителската должност спрема тие деца. Вдовец кој во текот на траењето на правото на семејна пензија по тој основ ќе стане полно неспособен за стопанисување, го задржува правото на семејна пензија додека постои таква неспособност.

Вдовец кој во текот на траењето на правото на семејна пензија здобиена според точките 2 и 3 од став 1 на овој член ќе наполни 60 години живот, трајно го задржува тоа право.

Член 38

Право на семејна пензија под условите од член 36 и 37 на овој закон има и брачниот другар чиј брак е разведен без негова вина, ако со судска одлука му е утврдено право на издржување.

Член 39

Дете се здобива со право на семејна пензија и може да го користи тоа право до наполнетата 15-та година на животот, а по таа возраст само додека е на редовно школување, но најдоцна до навршени 26 години живот.

Дете кај кое ќе настане целосна и трајна неспособност за работа, до возраста до која на децата им се обезбедува право на семејна пензија, има право на семејна пензија за сето време додека трае таквата неспособност.

Ако школувањето на детето е прекинато поради болест, правото на семејна пензија може да се здобие односно му припаѓа и за време на боледувањето до наполнети 26 години живот, како и над тие години — но најмногу за толку време колку што е изгубено од редовното школување поради болест ако редовното школување е продолжено пред наполнети 26 години живот.

Дете кај кое ќе настане целосна и трајна неспособност по возраст до која на децата им се обезбедува право на семејна пензија, а пред смртта на осигуреникот односно на корисникот на правото, се здобива со право на семејна пензија ако осигуреникот односно корисникот на правото го издржувал до својата смрт.

Дете (став 1 на овој член) се здобива со право на семејна пензија и кога другиот родител има својство на осигуреник.

Член 40

Родителот кого осигуреникот односно корисникот на правото го издржувал до својата смрт, се здобива со право на семејна пензија:

1) ако до смртта на осигуреникот односно на корисникот на правото наполнил и тоа: мајка 45, татко 60 години живот, или

2) ако е помлад од 45 односно 60 години, но до смртта на осигуреникот односно на корисникот на правото бил потполно неспособен за стопанисување.

Член 41

Како потполна неспособност за работа односно стопанисување од која зависи правото на семејна пензија, се смета: кај децата неспособност за самостоен живот и работа, а кај другите потполна неспособност за вршење на својата работа или друга соодветна работа во смисла на член 58 став 2 од овој закон.

Член 42

Право на семејна пензија му припаѓа првенствено на брачниот другар и децата на осигуреникот (во натамошниот текст: членови на потесното семејство).

Родителите на осигуреникот и децата без родители кои осигуреникот ги зел на издржување (во натамошниот текст — членови на поширокото семејство), имаат право на семејна пензија ако нема членови на потесното семејство, а ако има, само кога пензијата што им припаѓа на членовите на потесното семејство не го исцрпува полниот износ на основата за семејна пензија.

Член 43

Семејната пензија се одредува од основата што ја сочинува старосната или инвалидската пензија што на осигуреникот би му припаѓала во моментот на смртта односно пензијата што на корисникот на пензијата му припаѓала во моментот на смртта.

Како основ за определување на семејна пензија по смртта на осигуреникот кој има пензиски стаж помалку од 15 години (член 35 став 1 точка 1 од овој закон) се зема старосната пензија пресметана за пензиски стаж од 15 години.

Висината на семејната пензија се одредува во процент од основата (став 1 на овој член) зависно од бројот на членовите што имаат право на таа пензија и тоа:

1) ако пензијата припаѓа само на членовите на потесното семејство или само на членовите на поширокото семејство — во следните проценти:

За еден член	За два члена	За три члена	За четири и повеќе члена
70 %	80 %	90 %	100 %

2) ако пензијата припаѓа на членовите на потесното семејство и на членовите на поширокото семејство, на членовите на потесното семејство им се одредува семејна пензија од точка 1 на овој став, а на членовите на поширокото семејство им припаѓа остатокот до полниот износ на семејната пензија;

3) ако право на семејна пензија има разведенiот брачен другар (член 38 од овој закон) и брачниот другар од новиот брак на осигуреникот односно корисникот на правото, за двата корисника се одредува една семејна пензија во висина што припаѓа за еден член на семејството.

Член 44

На корисниците на семејна пензија им се обезбедува заштитен додаток на пензијата под услови и на начин утврдени во член 30 од овој закон со тоа што висината на тој додаток зависи од бројот на членовите на семејството кои имаат право на семејна пензија.

Член 45

Вдовица која не наполнила 45 години живот до смртта на брачниот другар, а не се здобила со право на семејна пензија по друга основа и не е во работен однос ниту врши самостојна дејност — има право на отпремнина.

Право на отпремнина под условите од став 1 на овој член има и вдовец кој не наполнил 60 години живот.

Висината и начинот на исплатата на отпремнината ја утврдува Заедницата.

Член 46

Вдовица или вдовец кој не се здобил со право на семејна пензија поради тоа што не ги исполнува пропишаните услови за здобивање со право на семејна пензија има право на материјално обезбедување по овој закон.

Условите за здобивање со право на материјално обезбедување, висината, траењето и начинот на исплатата ги утврдува Заедницата.

Член 47

На членовите на семејствата на лицата кои имале особени заслуги на полето на револуционерната, политичката, научната, културната и друга општествена дејност, може, по исклучок, да им се признае семејна пензија, без оглед дали се исполнети условите за здобивање со право на семејна пензија според овој закон, како и да им се одреди семејна пензија во износ поголем од оној што би им следувал според одредбите на овој закон.

За признавање и одредување на правата од став 1 на овој член, решава органот од член 29 став 2 од овој закон.

Член 48

На југословенските државјани, кои со соодветни исправи ќе докажат дека кај странски носител на пензиско и инвалидско осигурување се здобиле со право на старосна, семејна или инвалидска пензија или инвалиднина, а тоа право не може да го остварат поради тоа што од земјата во која тоа право е здобиено не се вршат такви плаќања во Југославија, им припаѓа право на привремена пензија или инвалиднина во висина, која според југословенскиот пресметковен курс за валутата на односната земја одговара на висината на пензијата или инвалиднината во таа земја.

Член 49

Износот на привремената пензија или на инвалиднината одредена според член 48 од овој закон не може да биде повисок од граничниот износ на најниското пензиско примање во Републиката.

Поблиските услови за здобивање со право на привремената пензија или инвалиднина, траењето на користењето и начинот на исплатата на тие права ги одредува Заедницата.

Дел втори

ИНВАЛИДСКО ОСИГУРУВАЊЕ

1. Осигуреници

1. Лица осигурени за сите случаи на инвалидност и телесно оштетување (предизвикано со болест, повреда во работа, несреќа на работа или професионална болест)

Член 50

За сите случаи на инвалидност и телесно оштетување без оглед на причината што ја предизвикала инвалидноста односно телесното оштетување, осигурени се по овој закон:

- 1) лицата од член 13 до 15 од овој закон;
- 2) лица кои во текот на лекувањето работат со скратено работно време, по прописите за здравственото осигурување;
- 3) жени кои поради доење и нега на дете работат со скратено работно време, според прописите за работните односи;

4) лица кои работат со работно време покусо од полното работно време, ако во согласност со важечките прописи, таква работа им е одобрена, поради посетување на школа или курс;

5) лица на младински и други работни акции, организирани на логорски начин, кај кои причината за инвалидност или за телесното оштетување настапила за време на нивниот престој на такви акции.

Со договор меѓу Заедницата и организаторот на работната акција од точка 5 од став 1 на овој член поблиску ќе се одредат начинот и постапката за остварување на инвалидското осигурување на лицата од точка 5 став 1 на овој член.

Член 51

Лицата од член 50 став 1 точка 1 до 4 од овој закон, се осигурени по одредбите на овој закон и кога во текот на работниот однос се упатени на стручно усовршување или специјализација во својата струка односно работа што ја вршат во Југославија или во странство најдолго за две години.

Лицата од став 1 на овој член кои за време на стручно усовршување или специјализација работат на одредени работи и работни задачи со полно работно време се осигурени без оглед на траењето на стручното усовршување односно специјализацијата.

2. Лица осигурени само за случај на инвалидност и телесно оштетување предизвикано со несреќа на работа и професионална болест

Член 52

За случај на инвалидност и телесно оштетување предизвикано со несреќа на работа и професионална болест според овој закон се осигурени и:

1) лица во работен однос ако работат со помалку од половина од полното работно време;

2) ученици на стручни училишта и студенти на високообразовни организации, кога вршат задолжителна практична работа во училишни или работилници или кога вршат практична работа во основните и други организации на здружен труд, задруги и државни органи;

3) лица на издржување казна затвор, малолетнички затвор и на издржување на воспитна мерка, упатени во воспитно-поправен дом, за време на редовна работа што ја вршат на определени работи и работни задачи во текот на издржувањето на казната, односно мерката;

4) лица кои вршат работа по основ на граѓанско-правен однос во смисла на прописите за работните односи.

Одредбите од точка 2 на овој член се однесуваат и на југословенските државјани кои согласно на важечките прописи се упатени во странство за учење односно здобивање со практика.

Одредбите од став 1 точка 2 на овој член се однесуваат и на странските државјани кои се наоѓаат на учење односно практика во Југославија, ако државата чии државјани се тие исто така постапува со југословенските државјани, ако со меѓународна спогодба не е поинаку одредено.

3. Лица осигурени само за случај на инвалидност и телесно оштетување, предизвикано со несреќа на работа

Член 53

Лицата што немаат својство на осигуреник како и лицата што не се осигурени според член 52 од овој закон, се осигурени според одредбите од овој закон само за случаи на инвалидност предизвикана со несреќа што ќе ја претрпат на територијата на Југославија учествувајќи:

1) во организирани јавни работи од општо значење или во акции на спасување или одбрана од елементарни непогоди или несреќи или

2) во вршење на одредени јавни функции или граѓански должности по повик на државните органи;

3) на воена вежба во Југословенската народна армија, односно во состав на единиците на територијалната одбрана или цивилната заштита.

Случаите од став 1 од овој член поблиску ќе ги одреди Заедницата.

Одредбите од точка 1 на став 1 на овој член се однесуваат и на странски државјани.

Лицата кои немаат својство на осигуреник во смисла на член 13 до 15 од овој закон, а како воени или мирновременски воени инвалиди ќе бидат упатени на професионална рехабилитација — се осигурени според овој закон за случаи на инвалидност предизвикана со несреќа на работа што ќе ја претрпат во вршење на практични работи или вежби за време на професионалната рехабилитација.

4. Лица осигурени по престанок на работниот однос или друго својство

Член 54

Лицата од член 50 став 1 точка 1 од овој закон, се осигурени за случај на инвалидност и телесно оштетување поради болест и поради повреди надвор од работа, освен случаите од став 2 на овој член и по престанокот на работниот однос односно друго својство, за време:

1) додека примаат надоместок на личниот доход за време на привремена спреченост за работа според прописите за здравственото осигурување;

2) додека примаат материјално обезбедување или привремен надоместок според овој закон;

3) додека имаат право на инвалидска пензија освен во случаите кога не им се исплатуваат месечните износи на инвалидската пензија од причини утврдени во член 143 став 1 од овој закон;

4) додека се уредно пријавени кај заедницата за вработување на работници ако се пријавени во рок од 30 дена по престанокот на работниот однос;

5) додека се наоѓаат во Југословенската народна армија на воена вежба или на отслужување на воениот рок ако стапиле во рок од 30 дена по престанокот на работниот однос;

6) додека се корисници на старосна пензија;

7) додека осигурениците — жени, кои работниот однос го прекинале поради неѓа на дете, имале дете помало од 15 години, или постаро дете на кое поради потполна или трајна неспособност му е потребна постојана неѓа и помош или додека имаат едно или повеќе деца кои ги исполнуваат условите за здобивање и користење на семејна пензија (член 39 од овој закон).

Лицата од став 1 на овој член не се осигурени за случаи на инвалидност или телесно оштетување предизвикано со повреда во вршење на самостојна професионална дејност.

Лицата од член 50 став 1 точка 1 од овој закон се осигурени по престанокот на работниот однос само за случаи на инвалидност поради болест и кога не постојат околностите од точка 1 до 7 став 1 на овој член, ако во часот на настанувањето на инвалидност исполнуваат услови за здобивање со права според член 66 од овој закон.

Член 55

Заедницата може да востанови инвалидско осигурување и за други лица, за сите или одделни случаи на инвалидност, кои не се опфатени со овој закон.

II. Основи за здобивање со права од инвалидското осигурување

Член 56

Основи за здобивање со правата од инвалидското осигурување се:

1) инвалидност;

- 2) непосредна опасност од настанување на инвалидност во врска со работа на одредени работи и работни задачи;
- 3) телесно оштетување.

Член 57

Инвалидност, во смисла на овој закон, постои кога кај осигуреникот ќе настане губење или намалување на способноста да ја врши својата работа, кои не можат да се отстранат со лекување односно со мерки на медицинска рехабилитација.

Инвалидност постои и кога осигуреникот, поради настаната трајна промена во неговата здравствена состојба не смее натаму да врши работа за која со посебни прописи е одредено дека можат да ја вршат само лица кои исполнуваат одредени посебни услови во однос на здравствената состојба.

Член 58

Осигурениците кај кои настапила инвалидност се распоредуваат според преостанатата способност за вршење на својата работа и за вршење на друга соодветна работа во I, II или III категорија инвалидност.

Во прва категорија инвалидност се распоредуваат осигурениците на полно неспособни за вршење на својата работа и друга соодветна работа, кои со професионална рехабилитација не можат да се оспособат за вршење на таква работа.

Во II категорија инвалидност се распоредуваат осигурениците само делумно способни за вршење било на својата, било на друга соодветна работа кои со професионална рехабилитација не можат да се оспособат за работа со полно работно време на друга соодветна работа.

Во III категорија на инвалидност се распоредуваат осигурениците потполно неспособни или само делумно способни за вршење на својата работа, а кои се способни за работа, со полно работно време на друга соодветна работа или со професионална рехабилитација можат да се оспособат за вршење на таква работа.

Член 59

Заедницата ќе одреди што се смета како своја работа односно друга соодветна работа и преостанатата способност за вршење на својата работа односно друга соодветна работа во смисла на член 58 од овој закон.

Член 60

Непосредна опасност од настанување на инвалидност постои кога на одредени работи и работни задачи условите за работа без оглед на хигиено-техничките мерки кои се применуваат или можат да се применуваат при работата влијаат врз здравствената состојба и работната способност на осигуреникот во таа мерка што е неопходна промена на работите и работните задачи за отстранување на настанувањето на инвалидност.

Член 61

Телесно оштетување, во смисла на овој закон, постои кога кај осигуреникот настане губење, побитно оштетување или позначителна онеспособеност на одделни органи или делови на телото што ја отежнува нормалната активност на организмот и условува поголеми напори во остварувањето на животните потреби.

Листата на телесните оштетувања, што е основа за здобивање со паричен надоместок за телесно оштетување, со процентите на тие оштетувања, се утврдува со општествен договор во смисла на член 6 од Законот за основните права.

Член 62

Инвалид на трудот, во смисла на овој закон, е осигуреник што по основа на инвалидност или телесно оштетување се здобил со некое право од овој закон.

III. Права од инвалидското осигурување

Член 63

Со инвалидското осигурување осигурениците ги обезбедуваат следните права:

- 1) професионална рехабилитација за друга соодветна работа;
- 2) вработување според преостанатата работна способност;
- 3) паричен надоместок во врска со вработувањето и професионалната рехабилитација;
- 4) инвалидска пензија;
- 5) паричен надоместок за телесно оштетување;
- 6) додаток за помош и нега;
- 7) заштитен додаток; и
- 8) привремена пензија.

Заедницата може да востанови и други права од инвалидското осигурување.

Член 64

Правата од инвалидското осигурување се обезбедуваат за случај на инвалидност и телесно оштетување предизвикани со болест или повреда вон работа, несреќа на работа или професионална болест како и во случај на непосредна опасност од настанување на инвалидност.

1. Инвалидска пензија

Член 65

Со право на инвалидска пензија се здобива осигуреникот:

1) кој е потполно неспособен за вршење на својата работа и за друга соодветна работа, а со професионална рехабилитација не може да се оспособи за друга соодветна работа;

2) кај кого инвалидност настапила по навршување на одредени години на живот до кои се обезбедува правото на професионална рехабилитација односно право на вработување;

3) воен инвалид од војните од I до VI група кој ќе стане инвалид од II или III категорија на инвалидност ако не може да работи на својата работа со повеќе од половината од полното работно време, без оглед дали би можел да работи на друга соодветна работа.

На осигуреникот од точка 3 на став 1 на овој член ќе му се признае, по негово барање наместо инвалидска пензија право на професионална рехабилитација односно вработување, ако за тоа ги исполнува условите пропишани за другите осигуреници — инвалиди на трудот.

а) Здобивање со право на инвалидска пензија и паричен надоместок во случај на инвалидност и телесно оштетување поради болест или повреда надвор од работата

Член 66

Кога инвалидноста е предизвикана со болест или со повреда надвор од работата, осигуреникот се здобива со право на инвалидска пензија:

1) ако наполнетиот пензиски стаж му покрива најмалку 3/4 на периодот на наполнети најмалку 20 години живот до настанувањето на инвалидност (работен век); или

2) ако наполнетиот пензиски стаж му покрива помалку од 3/4, а најмалку 1/3 од работниот век, под услов пред настанувањето на инвалидност да е исполнета и густината на стабот на осигурувањето (член 17 став 2) од овој закон.

Заедницата одредува поповолни услови за здобивање со право на инвалидска пензија за осигурениците кај кои инвалидност настанала пред навршени 30 години живот.

Член 67

Заедницата ќе ги пропише условите под кои остваруваат права од инвалидското осигурување осигурениците кај кои пред стапувањето во работен однос постоело телесно оштетување, што не

влијаело на работната способност, или постоел воен инвалидитет, а подоцна настанала инвалидност врз која влијаело и ова телесно оштетување односно воен инвалидитет.

Заедницата ќе ги пропише условите за здобивање со права од инвалидското осигурување на инвалидите кај кои ќе настане инвалидност пред да ги исполнат условите од член 66 од овој закон, како и условите за здобивање со право од инвалидското осигурување кај осигурениците кај кои во натамошното работење ќе настане влошување на порано утврдената инвалидност или ќе настане нов случај на инвалидност.

б) Здобивање со права во случај на инвалидност и телесно оштетување поради несреќа на работа или професионална болест

Член 68

Кога инвалидността е предизвикана од несреќа на работа или професионална болест правата се здобиваат без оглед на должината на пензискиот стаж.

Член 69

Како несреќа на работа се смета секоја повреда на осигуреникот предизвикана со непосредно и краткотрајно механичко, физичко или хемиско дејство, како и повреда предизвикана со нагли промени на положбата на телото, со ненадејно оптоварување на телото или со други ненадејни промени на физиолошката состојба на организмот, ако таквата повреда причински е врзана со вршењето на работата на одредени работи и работни задачи или на одредена работа односно дејност, врз основа на кои повреденото лице има својство на осигуреник во смисла на овој закон.

Како несреќа на работа се смета и заболувањето на осигуреникот што настанало непосредно и како исклучива последица од некој несреќен случај или од виша сила за време на работата односно на вршењето на дејноста по основ на кои заболеното лице има својство на осигуреник во смисла на овој закон.

Како несреќа на работа се смета и повредата предизвикана на начин предвиден во став 1 на овој член што осигуреникот односно инвалидот на трудот ќе ја претрпи вршејќи практична работа или вежба за време на медицинска рехабилитација или професионална рехабилитација.

Член 70

Како несреќа на работа се смета и повредата предизвикана на начин предвиден во член 69 став 1 од овој закон што осигуреникот од член 50 став 1 од овој закон ја претрпи:

- 1) на редовен пат од станот до местото на работата или обратно;
- 2) на пат преземен поради стапување на работа што му е обезбедена;
- 3) на пат преземен поради извршување на службени задачи;
- 4) во врска со користење на права од здравствена заштита, рехабилитација или вработување според овој закон;
- 5) на организирани јавни работи од општо значење или акции за спасување или одбрана од елементарни непогоди или несреќи;
- 6) во вршење на одредени јавни функции или граѓански должности по покана на државните органи;
- 7) во вршење на одделни политички и граѓански права и општествени функции;
- 8) на воена вежба во Југословенската народна армија, територијална одбрана и цивилна заштита;
- 9) учество во акција за спасување во големи елементарни несреќи кои погодиле цели населби или пошироки подрачја;

10) за време на отслужување на воениот рок во Југословенската народна армија, ако стапиле на отслужување најдоцна во рок од 30 дена по престанокот на работниот однос или друго својство по основ на кое бил осигурен.

Како несреќа на работа се смета и повредата што под околностите од точките 1 до 4 на став 1 на овој закон ја претрпеле осигурениците од член 52 од овој закон.

Заедницата ќе одреди под кои услови се смета дека настанала несреќа на работа за случаите од точките 4 до 10 од став 1 на овој член.

Заедницата може да утврди и други случаи кои се сметаат како несреќа на работа.

Член 71

Професионални болести се одредени болести предизвикани со подолго непосредно влијание од процесот на работата и условите на работата на одредени работи и работни задачи односно дејности врз основа на кои заболеното лице има својство на осигуреник во смисла на овој закон.

Листата на професионалните болести со работите на кои тие се јавуваат и со условите под кои се сметаат за професионални болести во смисла на став 1 на овој член, се утврдува со општествен договор во смисла на член 18 став 2 од Законот за основните права.

Член 72

Заедницата утврдува услови под кои се здобиваат со право на инвалидска пензија инвалидите на трудот од II и III категорија инвалидност, кај кои дошло до влошување на порано утврдената инвалидност или до нов случај на инвалидност или кои во меѓувреме навршиле одредени години на живот.

в) Пензиска основа и висина на инвалидската пензија

Член 73

Инвалидската пензија се одредува од пензиската основа што се утврдува на ист начин на кој се утврдува основата за старосна пензија според член 19 до 27 од овој закон.

Кога инвалидската пензија се здобива со стаж на осигурување покус од периодот од кој се земаат личните доходи за утврдување на пензиската основа (член 19 став 2 од овој закон), пензиската основа се утврдува според личниот доход остварен за времето на вкупното траење на осигурувањето.

За осигурениците кај кои инвалидността настанала во врска со работа на младински работни акции како и за лица од член 52 и 53 од овој закон, пензиската основа од која се одредува инвалидската пензија ја пропишува Заедницата водејќи сметка за стручната подготовка што таквите лица ја имаат или за која се подготвуваат.

Член 74

Висината на инвалидската пензија за осигуреник кај кој инвалидността настанала пред навршени 60 години (маж) односно 55 години (жена) живот, изнесува 45% (за маж) односно 55% (за жена) за навршен пензиски стаж од 20 години или помалку. За секоја натамошна навршена година стаж, се зголемува со проценти предвидени во член 28 од овој закон.

Висината на инвалидската пензија за осигуреник кај кој инвалидността настапила по навршени 60 години (маж) односно 55 години (жена) живот, изнесува 35 отсто (за маж) односно 40 отсто (жена) за навршен пензиски стаж од 15 години или помалку. За секоја натамошна наполнета година стаж овој износ се зголемува со процентите предвидени во член 28 од овој закон со тоа што висината на инвалидската пензија во проценти не може да биде помала од висината на старосната пензија за еднаков пензиски стаж.

Член 75

На осигурениците воени инвалиди од I до VI група изедначени со мирновременските воени инвалиди, како и на другите инвалиди од I до VI група кои според посебни прописи се изедначени со мирновременските воени инвалиди, кои најмалку половината од времето од 15. V. 1945 година до денот кога станале инвалиди на трудот, поминале во работен однос што е признат како стаж на осигурување, а на кои инвалидската пензија одредена според пензискиот стаж изнесува помалку од 85 отсто од пензиската основа, следува инвалидска пензија според овој закон, во висина од 85 отсто од пензиската основа без оглед дали инвалидитетот влијаел или не врз инвалидността, ако станат:

- 1) инвалиди од I категорија инвалидност;
- 2) инвалиди од II и III категорија инвалидност кај кои инвалидността настанала по наполнети години на живот до кои се обезбедува право на вработување односно професионална рехабилитација;
- 3) инвалиди од II и III категорија инвалидност кои не можат да работат на својата работа повеќе од половина од полното работно време ако не можат да работат на друга соодветна работа без професионална рехабилитација.

Член 76

Инвалидска пензија во износ одреден според член 74 од овој закон им припаѓа:

- 1) на инвалидите на трудот од I категорија на инвалидност;
- 2) на инвалидите на трудот од II и III категорија на инвалидност од член 65 став 1 точка 3 од овој закон;
- 3) на инвалидите на трудот од II до III категорија инвалидност кои не се опфатени во точка 1 и 2 од овој став, а се здобиле со право на инвалидска пензија, бидејќи поради староста не им се обезбедува право на професионална рехабилитација односно вработување според овој закон, им следува привремена инвалидска пензија чија висина ја одредува Заедницата, со тоа што пензијата не може да биде помала од 45 отсто од пензиската основа за осигуреник (маж) односно 55 отсто за осигуреник (жена).

Привремената инвалидска пензија од точка 3 од став 1 на овој член следува се додека корисникот на пензијата не наполни 60 години (маж) односно 55 години живот (жена), а потоа припаѓа инвалидска пензија пресметана според член 74 од овој закон.

Член 77

На корисник на инвалидска пензија — инвалид на трудот од I категорија инвалидност кај кога инвалидността настанала пред наполнети 60 години (маж) односно 55 години живот (жена), а чија пензија одредена врз основа на пензискиот стаж изнесува помалку од 85 отсто од пензиската основа, со инвалидската пензија му припаѓа и додаток на инвалидност чија висина ја одредува Заедницата зависно од соодносот меѓу времето од навршени 20 години живот до настанувањето на инвалидността и вкупно наполнетиот пензиски стаж.

Инвалидската пензија заедно со додатокот на инвалидността не може да изнесува повеќе од 85 отсто од пензиската основа.

Член 78

На осигуреници кои по наполнети 20 години живот биле на редовно школување и со такво школување се здобиле со виша или висока стручна подготовка времето поминато на школување ќе им се земе предвид при одредувањето на работниот век во врска со правата од инвалидското осигурување според овој закон на начин што ќе го пропише Заедницата.

Член 79

Инвалидската пензија во случај на инвалидност предизвикана од несреќа при работа или професионална болест се одредува од пензиската основа во иста висина од која се одредува старосната пензија за пензиски стаж од 40 (за мажи) односно 35 години (за жени).

Член 80

Инвалидската пензија, пресметана според член 79 од овој закон, им припаѓа на инвалидите на трудот од I категорија инвалидност, како и на инвалидите на трудот од II и III категорија инвалидност, наведени во член 76, став 1, точка 2 од овој закон.

Член 81

Ако инвалидността по основ на која е здобиено право на инвалидска пензија е предизвикана делумно со несреќа на работа или професионална болест, а делумно со болест и повреда надвор од работа, инвалидска пензија во тој случај се одредува како една пензија што се состои од сразмерен дел на инвалидската пензија пресметана како за случај на несреќа на работа и професионална болест и од сразмерниот дел на инвалидската пензија пресметана како за случај на болест и повреда надвор од работа. Сразмерните делови на инвалидската пензија се одредуваат според тоа колку на вкупната инвалидност влијаеле последиците предизвикани со болест или повреда надвор од работа.

Заедницата го утврдува начинот на одредувањето на висината на инвалидската пензија од став 1 на овој член како и начинот на одредувањето на висината на инвалидската пензија во случај кога не се исполнети услови за здобивање право на пензија по основ на инвалидност поради болест или повреда надвор од работа (член 66 од овој закон).

Член 82

Кога во текот на користењето на правата здобиени според овој закон настанат промени во положбата на инвалидността односно преостанатата работна способност што предизвикува промена на категоријата на инвалидността, се врши распоредување во соодветна категорија на инвалидност и според таа категорија на инвалидност се одредува соодветно право, ако за одделни случаи со овој закон или со акти на Заедницата не е поинаку одредено.

2. Дополнителна помош и нега**Член 83**

На инвалид од I категорија инвалидност му припаѓа додаток за помош и нега од денот на поднесувањето на барањето.

Право на додаток за помош и нега им припаѓа на осигурениците кои како слепи засноваат работен однос или во текот на траењето на работниот однос станат слепи, како и слепи деца кои според овој закон се здобиле со право на професионална рехабилитација и го започнале користењето на тоа право.

Висината и условите на додатокот за помош и нега ги одредува Заедницата.

3. Заштитен додаток и минимална пензија**Член 84**

На корисниците на инвалидската пензија им се обезбедува право на заштитен додаток на пензијата под условите од член 30 или право на минимална пензија од член 31 од овој закон.

4. Паричен надоместок за телесно оштетување**Член 85**

Осигуреникот се здобива со право на паричен надоместок за телесно оштетување настанато во текот на осигурувањето:

1) ако телесното оштетување е предизвикано од болест или повреда надвор од работа — под истите услови во поглед на пензискиот стаж од кој се здобива право на инвалидска пензија;

2) ако телесното оштетување е предизвикано од несреќа на работа или професионална болест — без оглед на должината на пензискиот стаж.

Член 86

Право на паричен надоместок за телесно оштетување имаат осигурениците кај кои ќе настане телесно оштетување во смисла на член 81 од овој закон, без оглед на тоа дали тоа оштетување предизвикува инвалидност.

Со право на паричен надоместок за телесно оштетување осигуреникот се здобива независно од тоа дали се здобил и користи и некое друго право според овој закон.

Осигуреникот не се здобива со право на паричен надоместок за телесно оштетување по основа на телесно оштетување кое постоело пред стапувањето во работен однос ниту за подоцнешното влошување на тоа телесно оштетување. По исклучок кога пред стапување во работен однос постоело телесно оштетување на еден од парните органи, а подоцна настани оштетување на другиот истоветен орган, осигуреникот се здобива со право на паричен надоместок за телесно оштетување на двата органа.

Член 87

Телесните оштетувања се распоредуваат според нивната тежина во распон од 30 отсто до 100 отсто на начин што ќе го одреди Заедницата.

Член 88

Паричниот надоместок за телесно оштетување се пресметува во пропишани износи зависно од процентот на телесното оштетување.

Ако телесното оштетување е предизвикано од несреќа на работа или професионална болест, паричниот надоместок за телесното оштетување се обезбедува под поповолни услови во поглед на процентот на оштетувањето и се пресметува во поголем износ за ист процент на оштетување отколку во случај кога телесното оштетување е предизвикано од болест или повреда надвор од работа.

Износот на паричниот надоместок за телесното оштетување што им припаѓа на осигурениците за признати телесни оштетувања, како и поповолните услови во поглед на процентот на телесното оштетување и височината на паричниот надоместок за телесни оштетувања настанати како последица за претрпена несреќа на работа или професионална болест, како и можноста во случаи на телесно оштетување од помал процент да се исплатува еднократен износ (отпремнина) на место постојан месечен износ ги одредува Заедницата.

Член 89

Кога во состојбата на телесното оштетување според кое е здобиено правото, настанат промени кои условуваат и измени на утврдениот процент, се врши распоредување во нов процент на оштетување и според тој процент се одредува соодветно право, ако за одделни случаи со овој закон не е поинаку одредено.

Заедницата ќе пропише услови под кои во случај на влошување на телесното оштетување се добива право на паричен надоместок за телесно оштетување или одредување на нов износ на паричен надоместок.

5. Професионална рехабилитација и вработување

Член 90

Осигуреникот кај кого настанала инвалидност од II или III категорија или е утврдена опасност од настанување инвалидност, а според преостанатата работна способност и одредените години на

живот може да работи на друга соодветна работа, се здобива со право на вработување или со право на професионална рехабилитација, ако е таа потребна, како и со право на соодветен паричен надоместок во врска со користењето на тие права ако ги исполнува пропишаните услови.

Кога инвалидност е предизвикана од несреќа на работа или професионална болест, здобивањето со правата од став 1 од овој член не може да се услови со должината на пензискиот стаж.

Право на вработување и право на професионална рехабилитација во смисла на став 1 и 2 на овој член, има воен осигуреник, кој според пропишаните за пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници, користи право наместо инвалидска пензија да оствари право на вработување, односно право на професионална рехабилитација. Во тој случај, трошоците во врска со вработувањето и професионалната рехабилитација, со соодветните парични надоместоци ги поднесува Заедницата кај која воениот осигуреник се здобил со право на инвалидска пензија.

Член 91

Правото на професионална рехабилитација и правото на вработување по основ на инвалидност поради болест и повреда надвор од работата се здобиваат под услови пропишани од Заедницата.

Заедницата пропишува поповолни услови за здобивање со право на рехабилитација и вработување за осигуреници кај кои инвалидност настанала пред навршени 30 години живот.

Член 92

Заедницата ги утврдува видовите на паричните надоместоци во врска со користењето на правото на професионална рехабилитација и вработување како и висината на тие права.

Член 93

Републичкиот секретаријат за труд и Републичкиот секретаријат за образование и наука ќе донесат поблиски прописи за начинот на здобивање со стручна подготовка на инвалидите на трудот и на инвалидните деца на осигуреници кои по пат на рехабилитација се оспособиле за друга соодветна работа.

Вработувањето на инвалидите на трудот на работи и работни задачи за кои се бара стручна подготовка пониска од онаа што ја имале пред инвалидност може да се врши само во согласност со инвалидот.

Член 94

Професионалната рехабилитација и вработување се врши под општи и посебни услови зависно од состојбата на инвалидност, преостанатата работна способност и општата здравствена состојба на инвалидот на трудот.

Заедницата поблиску одредува што е општ, а што посебен услов и каде и на кој начин ќе се врши оспособувањето по пат на професионална рехабилитација односно вработување.

Професионалната рехабилитација и вработувањето може да се врши и во заштитни работилници односно посебно организирани основни и други организации на здружениот труд за професионална рехабилитација и вработување на инвалидите на трудот (во натамошниот текст: заштитни работилници). Дејноста на овие организации е од посебен општествен интерес.

Со посебни прописи се утврдуваат условите за основањето, организацијата и финансирањето на заштитните работилници.

Член 95

Одредени работи во спроведувањето на инвалидското осигурување вршат и организациите на здружениот труд, државните органи, заедниците за вработување, заедниците на здравственото осигурување, врз основа на овој закон и меѓусебна спогодба.

Член 96

Со општествен договор во одделни општини и региони можат да се утврдат одредени мерки за спречување на настанување на инвалидност, за спроведување на професионална рехабилитација и вработување на инвалидите на трудот, како и критериуми за вработување на инвалидите на трудот.

Учесници во општествениот договор од став 1 на овој член се: општините, Заедницата, заедниците за здравственото осигурување, заинтересираните организации на здружениот труд, Сојузот на синдикатите и заедниците за вработување на работниците.

Член 97

Организациите се должни да ги задржат на работа инвалидите на трудот кои според преостанатата работна способност можат без професионална рехабилитација да работат на друга соодветна работа, односно по завршената професионална рехабилитација да ги распоредат на работа за која се оспособени, или да им обезбедат соодветна работа во друга организација, ако инвалидността настапила додека биле на работа во организацијата.

Обврските од став 1 на овој член ги имаат организациите и спрема работниците кај кои е утврдена непосредна опасност од настапување на инвалидност во врска со работата на определени работи и работни задачи.

Член 98

За време на чекањето за обезбедување на работи и работни задачи според одредбите од член 97 став 1 и 2 од овој закон на инвалидот на трудот му се обезбедува привремен надоместок до вработувањето, кој не може да биде помал од 60% од неговиот просечен личен доход остварен во претходната година, но не помалку од 75% од загарантираниот личен доход.

Надоместокот од став 1 на овој член до шест месеци од денот на правосилноста на решението за утврдување на неспособноста за работа на своите работи и работни задачи го исплатува Заедницата, а потоа организацијата од своите средства.

Висината на надоместокот ја утврдува Заедницата односно организацијата во зависност од тоа на чиј товар се исплатува надоместокот.

Член 99

Заедницата во соработка со Заедницата за вработување обезбедува вработување на инвалидите на трудот за кои не постои обврска на организациите од став 1 и 2 од член 97 на овој закон.

За време на чекањето на вработувањето на инвалидите на трудот од став 1 на овој член Заедницата им обезбедува привремен надоместок под условите и во висина што ја определува Заедницата.

Член 100

Професионалната рехабилитација на инвалидите на трудот ја спроведува Заедницата во соработка со организациите на здружениот труд, заштитните работилници и посебните организации за стручно оспособување на инвалиди.

За време на чекањето на професионална рехабилитација и за време на рехабилитацијата инвалидите на трудот имаат право на материјално обезбедување под услови и во висина што ја определува Заедницата, но не помалку од 75% од загарантираниот личен доход.

Трошоците за професионална рехабилитација и за материјално обезбедување ги поднесува Заедницата.

Член 101

На вработените инвалиди на трудот им се обезбедува право на надоместок за работа со скратено работно време, односно надоместок поради помал личен доход во висина што ја определува Заедницата.

Член 102

Заради спречување на настанување на инвалидност основната и друга организација на здружен труд се должни кога надлежен стручен орган ќе утврди дека поради слабеењето на работната способност на работникот е потребно тој да биде распореден на друга работа, на товар на своите средства наменети за лични доходи да му исплатува надоместок за помал личен доход за други работи и работни задачи во висина што ќе ја одреди со свој акт.

Заедницата може да одлучи да учествува во трошоците за надоместок од став 1 на овој член за работници кои работат на тешки и за здравјето штетни работи и кога ќе се утврди дека организацијата на здружениот труд ги презела сите пропишани мерки за заштита на работата. Условите под кои Заедницата учествува во овие трошоци, како и нивната висина се утврдуваат со спогодба меѓу Заедницата и организацијата на здружениот труд.

Како тешки и по здравјето штетни работи се сметаат работите и работните задачи кај кои постојат условите предвидени со член 132 став 1 точка 1, 2 и 3 од овој закон.

Член 103

Право на професионална рехабилитација имаат и децата на осигуреникот и корисникот на старосна или инвалидска пензија како и децата корисници на семејна пензија ако рехабилитацијата им е потребна за оспособување за живот и работа и ако постои веројатност дека со рехабилитацијата можат да се оспособат за живот и работа.

Заедницата утврдува кој се смета за дете во смисла на став 1 на овој член, што се смета за неспособност за работа, годините на староста до кои се обезбедува рехабилитација на децата, условите за здобивање со право на рехабилитација, делот на трошоците што паѓа на товар на Заедницата.

6. Привремена пензија

Член 104

Право на привремена пензија според член 48 од овој закон имаат и корисниците на инвалидска пензија или инвалиднина.

Дел трети

ПЕНЗИСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРУВАЊЕ НА РАБОТНИТЕ ЛУЃЕ КОИ САМОСТОЈНО ВРШАТ ДЕЈНОСТ СО ЛИЧЕН ТРУД СО СРЕДСТВА НА ТРУДОТ ВО СОПСТВЕНОСТ НА ГРАЃАНИ И РАБОТНИ ЛУЃЕ КОИ СО ЛИЧЕН ТРУД САМОСТОЈНО ВО ВИД НА ЗАНИМАЊЕ ВРШАТ УМЕТНИЧКА ИЛИ ДРУГА КУЛТУРНА, АДВОКАТСКА ИЛИ ДРУГА ПРОФЕСИОНАЛНА ДЕЈНОСТ

Член 105

Одредбите на овој закон се однесуваат и на осигурениците кои самостојно вршат дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани и осигурениците кои со личен труд самостојно во вид на занимање вршат уметничка или друга културна, адвокатска или друга професионална дејност (во натамошниот текст: работни луѓе кои самостојно вршат дејност со личен труд) ако со одделни одредби на овој закон, со посебен закон или со договор за пензиско и инвалидско осигурување склучен со одделни категории осигуреници кои самостојно вршат дејност со личен труд не е поинаку одредено.

Член 106

Инвалидското осигурување на работните луѓе кои самостојно вршат дејност со личен труд може да се востанови за сите или само за одделни случаи на инвалидност предвидени со овој закон. Со тоа осигурување може да се обезбедат сите или само одделни права предвидени со овој закон.

Со договори за пензиското и инвалидското осигурување склучени со одделни работни луѓе кои самостојно вршат дејности со личен труд по потреба поблиску ќе се одредат и посебни критериуми за утврдување инвалидноста и преостанатата работна способност условена од карактерот на самостојната дејност, како и тоа што се смета како друга соодветна работа во врска со правото на професионална рехабилитација односно вработување.

Член 107

За работните луѓе кои самостојно вршат дејност со личен труд правата од пензиското и инвалидското осигурување не можат да се востановат под поповолни услови отколку што е според овој закон предвидено за пензиското и инвалидското осигурување на работниците.

За работните луѓе кои самостојно вршат дејност со личен труд не може да се востановува предвремена пензија и заштитен додаток.

Член 108

Заедницата ги утврдува основите за плаќање на придонес и одредување на права од пензиското и инвалидското осигурување за работните луѓе кои самостојно вршат дејност со личен труд доколку со посебен закон или со договор за пензиско и инвалидско осигурување за одделни работни луѓе кои самостојно вршат дејност со личен труд тоа не е регулирано.

Член 109

Осигурениците што вршат самостојна дејност можат да остварат пензија и пензијата да им се исплатува дури по престанокот на вршењето на самостојната дејност и кога сите стасани придонеси бидат во целост исплатени. По исклучок, осигурениците што вршат самостојна уметничка дејност можат пензијата да ја остварат и користат без докажување на престанокот на вршењето на таа дејност.

Член 110

На осигурениците кои самостојно вршат дејност со личен труд во пензиски стаж им се сметаат:

1) периодите на стажот на осигурувањето навршени пред и по почетокот на примената на овој закон (член 124 — 130 од овој закон);

2) периодите на посебниот стаж, и тоа: времето на учеството во револуционерна работа, Народноослободителната војна, антифашистичката борба во други земји и војски, времето на учество во војните, како и времето на прекините на вршењето на самостојната дејност поради околности предизвикани со војната во смисла на прописите од член 202 од овој закон.

Времето за вршење на самостојна дејност пред востановувањето на задолжително пензиско осигурување за одделни категории работни луѓе кои самостојно вршат дејност со личен труд, може да им се засмета на осигурениците од тие категории во пензиски стаж под услов сами да обезбедат средства потребни за покривање на обврските настанати со признавање на ова време во пензиски стаж и тоа во обем и на начин утврден со закон или со договорот за пензиското и инвалидското осигурување за тие категории осигуреници.

На осигурениците кои самостојно вршат дејност со личен труд им се сметаат во пензиски стаж покрај периодите од став 1 точка 2 од овој член и другите периоди на посебниот стаж, што се признаваат според прописите што важеа до почетокот на примената на овој закон,

Дел четврти

ПЕНЗИСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРУВАЊЕ НА ЗДРУЖЕНИТЕ ЗЕМЈОДЕЛЦИ

Член 111

Одредбите од овој закон што се однесуваат на осигурениците-работници, во поглед на правата од пензиското и инвалидското осигурување, се однесуваат и на здружените земјоделци до колку со овој закон не е поинаку предвидено.

Член 112

Правата од пензиското и инвалидското осигурување, според одредбите на овој закон, ги остваруваат здружените земјоделци кои својот труд, земјиште и средства на трудот ги здружуваат најмалку за време од пет години со спогодба односно договор за трајна соработка и кои по тој основ остваруваат личен доход најмалку во висина на загарантираниот личен доход на работниците во Републиката.

Член 113

На здружените земјоделци во пензиски стаж им се смета:

- времето поминато на осигурување по овој закон и
- времето кое според одредбите на овој закон се смета во пензиски стаж.

Член 114

Основицата на осигурување на здружените земјоделци ја претставува остварениот личен доход, а најмалку загарантираниот личен доход.

Член 115

Придонесот за пензиско и инвалидско осигурување за здружените земјоделци го пресметува и плаќа земјоделската задруга односно организацијата на здружениот труд.

Член 116

Земјоделската задруга, односно организацијата на здружениот труд, е должна во рок од 15 дена од денот на приемот на земјоделецот во членството на земјоделската задруга, односно од засновањето на трајна соработка, да достави пријава за пензиско и инвалидско осигурување до Заедницата.

Дел петти

ЗДОБИВАЊЕ И ОДРЕДУВАЊЕ НА ПРАВА НА БОРЦИТЕ ОД НАРОДНООСЛОБОДИТЕЛНАТА ВОЈНА

Член 117

Борците од Народноослободителната војна и борците изедначени со нив стекнуваат и остваруваат права од пензиското и инвалидското осигурување според одредбите на Законот за основните права од пензиското и инвалидското осигурување.

Член 118

Извршниот совет на Собранието на Социјалистичка Република Македонија формира посебна комисија за исклучително признавање право на старосна пензија на борците од НОВ од член 36 став 2 од Законот за основните права од пензиското и инвалидското осигурување.

Член 119

Учесниците во Народноослободителното движење во Егејскиот дел на Македонија кои во тоа движење стапиле, односно започнале со активна и организирана работа најдоцна до 31 март 1948 година и учествувале во тоа движење најмалку до 8 јули 1949 година, се изедначуваат во правата од пензиското и инвалидското осигурување со учесниците во Народноослободителната војна пред 9 септември 1943 година.

Учесниците во Народноослободителното движење во Егејскиот дел на Македонија кои во тоа движење, стапиле односно започнале со активна и организирана работа од 1 април 1948 до 30 декември 1948 година и учествувале во тоа движење најмалку до 8 јули 1949 година, се изедначуваат со правата од пензиското и инвалидското осигурување со учесниците во Народноослободителната војна од 1944 година.

Учесниците во Народноослободителното движење во Егејскиот дел на Македонија кои во тоа движење стапиле, односно започнале со активна и организирана работа од 30 декември 1948 година и учествувале во тоа движење најмалку до 8 јули 1949 година, се изедначуваат со правата од пензиското и инвалидското осигурување со учесниците во Народноослободителната војна од 1945 година.

Правата од став 1, 2 и 3 на овој член учесниците во Народноослободителното движење во Егејскиот дел на Македонија ги остваруваат ако постојано се населени на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и станале југословенски државјани.

Член 120

Учесниците во Народноослободителното движење во Егејскиот дел на Македонија кои оствариле право на пензија според прописите на другите републики или покраини, можат според овој закон да остварат право на додаток на пензијата во висина на разликата меѓу износот на остварената пензија и износот на пензијата што би им припаѓал по овој закон.

Начинот и постапката за остварување на правата од став 1 на овој член ги регулира Заедницата.

Дел шести

ПЕНЗИСКИ СТАЖ

Член 121

Пензискиот стаж, во смисла на овој закон, врз основа на кој се здобиваат и одредуваат правата од пензиското и инвалидското осигурување го опфаќа:

1) времето поминато во осигурување (стаж на осигурување) кое се смета според одредбите од член 124 до член 130 на овој закон;

2) времето поминато до 31 декември 1972 година, што, во смисла на член 75 од Законот за основните права, се смета во пензиски стаж како периоди на стаж на осигурување и периоди на посебен стаж.

Член 122

На учесниците во Народноослободителното движење во Егејскиот дел на Македонија им се засметува во посебен стаж во двојно траење времето од денот на стапувањето во тоа движење односно од почетокот на активна и организирана работа за тоа движење до денот на нивното напуштање, но не подоцна од 30 октомври 1949 година, ако станале југословенски државјани и постојано се настанети на територијата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

На учесниците од став 1 на овој член времето поминато и по 30 октомври 1949 година во затвори, логори и интернација во Грција поради учеството во тоа движење, им се засметува во двојно траење до денот на отпуштањето од затворот, логорот или интернацијата.

Член 123

Постапката за утврдување во посебен стаж на периодите од член 122 на овој закон, за учесниците во Народноослободителното движење во Егејскиот дел на Македонија кои не поднеле барање врз основа на изјави на сведоци за утврдување на тој стаж најдоцна до 31 декември 1973 година се поведува врз основа на потврда издадена од посебна комисија на Републичкиот одбор на Сојузот

на здруженијата на борците од НОВ на Македонија, со што се потврдува дека постојат услови за засметување на односниот период во посебен стаж во двојно траење.

Барањето за издавање потврда може да се поднесе до 30 јуни 1978 година, а барањето за поведување на постапката од став 1 на овој член се поднесува до 31 декември 1978 година.

По истекот на рокот од став 2 на овој член барање за утврдување на посебен стаж во двојно траење на времето поминато во Народноослободителното движење во Егејскиот дел на Македонија, можат да поднесат само лицата кои од објективни причини биле спречени тоа да го сторат.

Поблиски прописи за примена на став 1 на овој член донесува Републичкиот секретаријат за труд, во согласност со Републичкиот секретаријат за здравство и социјална политика, а по претходно прибавено мислење од Републичкиот одбор на Сојузот на здруженијата на борците од НОВ на Македонија и од Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија.

1. Стаж на осигурување кој се смета во ефективно траење

Член 124

Во стаж на осигурување се смета времето што осигуреникот од член 13, 14 и 15 на овој закон го поминал по наполнетата 15-та година на животот во организациите на здружен труд или на работа кај приватни работодавци.

Член 125

Во стаж на осигурување се смета сето време поминато на работа со полно работно време.

Како време поминато на работа со полно работно време се подразбира и времето што ќе го поминат на работа со скратено работно време:

1) осигурениците-инвалиди на трудот и воени инвалиди ако се вработени со онолку време колку што им одговара на нивната работна способност;

2) воените осигуреници — корисници на инвалидска пензија ако се вработени најмалку со половина работно време;

3) осигуреници — жени, поради доење и одгледување на дете според посебни прописи;

4) дефектните или инвалидните лица, ако се вработени со работно време што одговара на нивната работна способност.

Времето поминато на работа со неполно работно време, освен во случаите од став 2 на овој член, ако осигуреникот работел најмалку со половина од пропишаното полно работно време, се смета во стаж на осигурување во траење што одговара на вкупниот број часови на таква работа остварени во одделна година пресметани на полно работно време.

Одредбите од став 1 до 3 на овој член важат и кога потребното работно време е остварено со работа во две или повеќе организации односно кај два или повеќе работодавци.

Член 126

Како стаж на осигурување се смета и времето што осигуреникот го поминал:

1) на болување по престанување на работата по основ на која бил осигурен, а за тоа време примал надоместок на личен доход според прописите за здравственото осигурување;

2) во чекање на вработување и на професионална рехабилитација како и за време на вршењето на професионалната рехабилитација на која бил упатен од надлежниот орган, односно организација како инвалид на трудот, или како воен инвалид, како слеп, како лице заболено од дистрофија и сродни мускулни и невромускулни заболувања, или како цивилна жртва од војна, без оглед дали пред тоа бил осигурен.

Член 127

Како стаж на осигурување се смета и времето што во текот на траењето на здружениот труд осигуреникот ќе го помине:

- 1) на стручно усовршување или специјализација надвор од организацијата во која е вработен;
- 2) на стручно усовршување во стручни школи или на курсеви што се организираат во рамките на органите за внатрешни работи.

Член 128

Во стаж на осигурување не се смета времето кое во текот на траењето на работниот однос или друга работа осигуреникот го поминал:

- 1) на неплатено отсуство подолго од 30 дена во одделна календарска година;
- 2) на издржување казна затвор подолго од 30 дена.

Член 129

На осигурениците од член 13 — 15 на овој закон, им се смета во стаж на осигурување и времето за кое биле осигурени во пензиското и инвалидското осигурување:

- 1) во својство на воен осигуреник;
- 2) во својство на осигуреник по основ на вршење на самостојна дејност.

Времето поминато на работа во членство на селски работни задруги во периодот од 15 мај 1945 година до 31 декември 1959 година може да им се смета на осигурениците во посебен стаж, ако тоа им било единствено или главно занимање.

Со општествен договор ќе се регулира обезбедувањето на средства што ќе бидат потребни за признавање на стажот од став 2 на овој член. Учесници во општествениот договор се: Републиката, Сојузот на синдикатите, Конференцијата на Социјалистичкиот сојуз на работниот народ и Заедницата.

Заедницата го одредува начинот и рокот за докажување на стажот од став 2 на овој член.

Под условите предвидени во став 2 на овој член во посебен стаж може да се признае и времето поминато во членство на тутунски задруги и сточарски задруги.

Член 130

Како стаж на осигурување се смета и времето поминато по престанување на задолжителното осигурување за кое осигуреникот плаќал придонес (продолжено осигурување), во случаи, под услови и на начин утврден од Заедницата.

Како стаж на осигурување во смисла на став 1 на овој член се смета и времето поминато по престанокот на работниот однос поради технолошки или економски вишок најмногу за една година за што основната и друга организација на здружен труд кај која престанала работата обезбедува средства за покривање на обврските што произлегуваат од признавањето на ова време во стаж на осигурување.

2. Стаж на осигурување кој се смета со зголемено траење

Член 131

Стажот на осигурување поминат на работи и работни задачи на кои работата е особено тешка и штетна по здравјето или на кои осигурениците, по пополнувањето на одредени години од животот, не можат успешно да вршат одредена професионална дејност се смета со зголемено траење. Степенот на зголемувањето на стажот на осигурувањето зависи од тежината и штетноста на работата односно од природата на работата, а може да изнесува најмногу 50%.

На осигурениците на кои стажот на осигурувањето им се смета со зголемено траење, старосната граница за здобивање со право на пензија се намалува зависно од степенот на зголемувањето на стажот.

Работите и работните задачи на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење, степенот на зголемување на стажот на осигурување-

то на тие работи и работни задачи како и обемот на соодветното намалување на старосната граница, ги утврдува Заедницата.

Член 132

Како работи и работни задачи на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење затоа што работата на тие работи и работни задачи е особено тешка и штетна по здравјето, можат да се утврдат работите и работните задачи на кои се стекнуваат следните услови:

- 1) во врска со вршењето на работите и работните задачи да постои позначително дејствување на штетни влијанија врз здравствената состојба и работната способност на работниците и покрај тоа што на односните работи, работни задачи се применети сите општи и посебни заштитни мерки утврдени со прописите како и други мерки што можат да влијаат врз отстранување намалувањето на штетните влијанија;

- 2) работите и работните задачи под тешки и по здравјето штетни услови да се вршат непосредно покрај изворите на штетните влијанија, во непрекинат тек на процесот на работата на односните работи и работни задачи;

- 3) работите и работните задачи, под околностите од точка 1 и 2 на овој став да ги врши ист работник во текот на полното работно време одредено за односната работа, земајќи го како полно работно време и работното време пократко од 24 часа седмично одредено за одделни работи и работни задачи поради посебните услови за работа.

Како работи и работни задачи на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење затоа што векот на вршењето на професионалната дејност е ограничен со пополнување одредени години од животот можат да се утврдат работите и работните задачи во оние занимања во кои поради природата и тежината на работата, физиолошките функции на организмот опаѓаат до таа мера, што на работникот му оневозможуваат натамошно успешно вршење на истата професионална дејност.

Член 133

Стажот на осигурување со зголемено траење им се смета на осигурениците што на територијата на Југославија поминале:

- 1) вкупно најмалку 5 години на работа по основ на која се осигурени, работејќи со полно работно време како: осигуреници со телесно оштетување (член 61 и член 85 од овој закон) од најмалку 70%, воени инвалиди од I—VI група, слепи лица, лица заболени од дистрофија и од сродни мускулни и невромускулни заболувања и цивилни жртви од војна со телесно оштетување од најмалку 70% во смисла на овој закон;

- 2) на работи и работни задачи на кои работата е особено тешка и штетна по здравјето — вкупно најмалку 5 години, или вкупно најмалку 3 години, ако работејќи на такви работи и работни задачи станале инвалиди на трудот или врз основа на член 102 од овој закон биле упатени на друга работа;

- 3) на работи и работни задачи на кои осигурениците, поради природата и тежината на работата по определени години на старост, не можат со успех да вршат соодветна дејност — вкупно најмалку 10 години.

На осигурениците од став 1, точка 1 на овој член секои 12 месеци ефективно поминати на работата по основ на која се осигурени им се сметаат како 15 месеци стаж на осигурување, а старосната граница пропишана за здобивање со старосна пензија (член 17) се намалува за по една година за секои 5 години ефективно поминати на таква работа.

Член 134

На осигурениците од член 13 — 15 на овој закон во стаж на осигурување со зголемено траење им се смета и времето за кое биле осигурени во

пензиското и инвалидското осигурување во својство на воен осигуреник или граѓанско лице на служба во Југословенската народна армија, освен времето што граѓанското лице на служба во Југословенската народна армија го поминало во трупна и тоа под условите и во обемот утврдени со прописите со кои се регулира пензиското и инвалидското осигурување на воените лица.

Дел седми

УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПЕНЗИИТЕ

Член 135

Пензиите задолжително се усогласуваат со економските движења на подрачјето на Заедницата и тоа:

1) заради зачувување на реалната вредност на пензиите во врска со движењето на животните трошоци до колку тие пораснале најмалку за 3%;

2) заради зголемување на пензиите во врска со порастот на општествената продуктивност на трудот настаната по основ на минатиот труд на осигурениците во зависност од порастот на реалните лични доходи во Републиката, а до колку тие пораснале најмалку за 3%, во тој случај најмалку 50% од реалниот личен доход се зема за усогласување на пензиите;

3) ако зголемувањето на трошоците на животот односно порастот на реалниот личен доход во претходната година биле пониски од 3% поради што не е извршено усогласување на пензиите, процентот на зголемувањето на трошоците, односно реалните лични доходи од претходната година се додаваат на процентите на зголемувањето на животните трошоци односно реалните лични доходи настанати во идната година, така што пензиите се зголемуваат за вкупните зголемувања во двете години.

Врз основа на разликите што настануваат во односите меѓу нивоата на пензиите остварени во одделни периоди се врши задолжително усогласување меѓу порано и подоцна одредените пензии. Усогласувањето на пензиите по овој основ може да се врши за сите пензии или за пензиите остварени во одделни периоди, за сите осигуреници или за одделни категории на осигуреници.

При усогласувањето на пензиите се земаат предвид мерилата и критериумите утврдени со општествените договори и со самоуправните спогодби со кои се врши насочување на распределбата на доходот и на личните доходи.

Паричните надоместоци за телесно оштетување и другите права од инвалидското осигурување се усогласуваат според мерилата и начинот што ги утврдува Заедницата.

За движењето на трошоците на животот и личните доходи во Републиката се користат службените извештаи на органот за водење на статистиката во Републиката.

Дел осми

ОСТВАРУВАЊЕ, КОРИСТЕЊЕ И ГУБЕЊЕ НА ПРАВАТА ОД ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 136

Старосна и семејна пензија припаѓа од денот кога се исполнети условите пропишани за здобивање со право на пензија, ако барањето е поднесено во рок од 6 месеци од исполнувањето на условите, а ако барањето е поднесено по истекот на тој рок од поднесувањето на барањето и за 6 месеци назазад.

Кога инвалидската пензија односно паричниот надоместок за телесно оштетување се остварува во текот на траењето на осигурувањето, инвалидската пензија припаѓа од денот на настанувањето на инвалидност, а паричниот надоместок за телесно оштетување, од денот на настанувањето на телесното оштетување но најмалку за 6 месеци назазад од денот на поведувањето на постапката, односно од денот на поднесувањето на барањето.

Кога инвалидската пензија односно паричниот надоместок за телесно оштетување се остварува по престанокот на осигурувањето, а инвалидност односно телесното оштетување постоело и пред поднесувањето на барањето, инвалидската пензија односно паричниот надоместок за телесно оштетување припаѓа од денот на настанувањето на инвалидност односно телесното оштетување но само за 6 месеци назазад од денот на поднесувањето на барањето.

Инвалидската пензија, односно паричниот надоместок во врска со користењето на правото на професионална рехабилитација и вработувањето се исплатува од денот на правосилноста на решението со кое е утврдена инвалидност.

Член 137

На осигуреникот кој по донесувањето на решение за право на пензија продолжи да работи и заради тоа не го оствари признатото право на пензија, времето поминато во осигурување и личниот доход остварен до престанокот на работниот однос, односно вршењето на дејноста, ќе му се земе предвид за определување на пензија ако осигуреникот по престанокот на тоа својство поднесе ново барање за определување на пензија. Со решението донесено по неговото барање се укинува порано донесеното а неизвршено решение за пензија.

Член 138

Правото на инвалидска пензија и на паричен надоместок трае додека постои инвалидност односно телесно оштетување според кое правото е одредено.

Ако при вршењето на ревизија се утврди промена на инвалидност или процентот на телесното оштетување, правото утврдено со овој закон се губи од првиот ден на наредниот месец по донесувањето на решението.

Ако промената на инвалидност или телесното оштетување е утврдена при контролниот преглед правото се губи или менува од денот кога решението ќе стане конечно во управната постапка.

Ако по барање на осигуреникот е утврдена промена во инвалидност или телесното оштетување во полза на осигуреникот, правото се здобива од првиот ден на наредниот месец од поднесувањето на барањето, а ако промената е утврдена пред поднесувањето на барањето, шест месеци назазад од барањето.

Ако поради настаната промена се губи правото или се менува правото на штета на осигуреникот ќе се примени став 2 на овој член.

На инвалид на трудот кај кого при контролниот преглед биде утврдено дека не постои инвалидност, му се признава право на привремен надоместок до вработувањето, како на инвалидите на кои според овој закон им е признаено право на вработување, ако се пријави на Заедницата за вработување во рок од 30 дена од кога решението со кое го губи правото здобиено врз основа на инвалидност, ќе стане конечно во управната постапка.

Висината на привремениот надоместок, траењето и начинот на исплатата ги утврдува Заедницата.

Член 139

Семејната пензија се користи како една пензија и кога е одредена на повеќе сокорисници до колку сокорисниците не бараат пензијата да им се исплатува одвоено.

Заедницата регулира како се дели семејната пензија меѓу одделни корисници за одвоена исплата, како се одредува пензијата ако на некои од сокорисниците им престане правото или им се запре исплатата на пензијата.

Член 140

Правото на семејна пензија престанува за членот на семејството кај кој поради настаната промена повеќе не постојат посебните услови од кои зависи здобивањето и траењето на тоа право.

Член 141

Со стапувањето во брак губат право на семејна пензија:

1) вдовица помлада од 45 години, односно вдовецот помлад од 60 години, освен ако тоа право го добил или задржал заради потполна неспособност за работа;

2) децата, освен ако со тоа право се здобиле или го задржале заради редовно школување или потполна и трајна неспособност за работа.

На вдовицата, односно вдовецот кој со стапувањето во нов брак го загубил правото на семејна пензија а по брачниот другар од новиот брак не се здобил со семејна пензија, му се воспоставува правото на поранешната семејна пензија под услов:

1) по престанокот на новиот брак да има деца од првиот брак кои користат право на семејна пензија;

2) да се исполнети условите под кои вдовицата, односно вдовецот, со оглед на годините на животот има право на семејна пензија.

Член 142

На корисник на пензија му се запира исплатата на пензијата за време додека е во работен однос, додека самостојно врши дејност со личен труд со средства на трудот во сопственост на граѓани или додека со личен труд самостојно во вид на занимање врши адвокатска или друга професионална дејност.

По исклучок од одредбите на став 1 на овој член, со општествен договор склучен меѓу Извршниот совет на Собранието на Социјалистичка Република Македонија, Сојузот на синдикатите на Македонија, Стопанската комора на Македонија, Републичката заедница на вработувањето и Заедницата на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија може да се определи на корисници на пензија од одделни специфични и дефицитарни занимања да им се исплатува дел од пензијата и за времето додека се во работен однос.

На корисник на пензија кој врши повремени или привремена работа или задача врз основа на договор може да му се исплатува пензија под условите утврдени со општ акт на Заедницата.

Организациите се должни да поднесат пријава до Заедницата за секој склучен договор или заснован работен однос со корисник на пензија во рок од 8 дена од денот на склучувањето на договор, односно засновањето на работниот однос.

Член 143

Стасаните месечни износи на инвалидска пензија односно паричен надоместок за телесно оштетување не му се исплатуваат на корисникот кој без оправдани причини или во одреден рок не се одзове на поканата за преглед за повторно утврдување на положбата на инвалидност или степенот на телесното оштетување — за сето време додека не се одзове на поканата.

Запрените месечни износи за примањата според став 1 на овој член ќе му се исплатат дополнително на корисникот кој ќе се одзове на поканата во рок од 1 месец од денот одреден за преглед.

На корисникот кој ќе се одзове на поканата по истекот на рокот од еден месец според став 2 на овој член запрените месечни износи на примањата не му се исплатуваат, а повторната исплата се воспоставува од првиот ден на наредниот месец по одзивањето на поканата.

Заедницата ги исплатува пензиите и другите парични надоместоци остварени кај неа, без оглед на местото на живеењето на корисникот на правото во Југославија.

Член 144

На корисник на пензија и паричен надоместок за телесно оштетување — странски државјанин кој ќе се исели на постојано живеење во земјата чиј е државјанин, пензијата му се исплатува во странство ако со односната држава е склучена меѓудржавна спогодба за плаќање на пензиите во странство или ако постои реципроцитет.

Член 145

На корисникот на пензија — југословенски државјанин кој ќе се исели во странство, пензијата и другите парични примања му се исплатуваат ако таква обврска е предвидена со меѓудржавна, односно со меѓународна спогодба. Ако таква обврска не е предвидена, Заедницата може да одобри исплата оценувајќи ја материјалната положба и оправданоста за иселување во странство.

Член 146

На корисниците на пензија на кои не им се врши исплата на пензијата според членовите 144 и 145 од овој закон, ако повторно се населат во Југославија, исплатата на пензија им продолжува од првиот ден на наредниот месец по враќањето во Југославија.

Член 147

Заштитниот додаток, кој според овој закон се обезбедува заедно со пензијата, не му припаѓа на корисникот на пензијата за сето време на престојување во странство ако со меѓудржавна односно меѓународна спогодба не е поинаку одредено.

Член 148

Ако осигуреникот односно корисникот на пензија се здобие со право на две или повеќе пензии според овој закон, може да користи само една од тие пензии — по сопствен избор.

Член 149

Осигуреник не може да се здобие, а инвалид на трудот го губи здобиеното право по овој закон, ако намерно предизвикал инвалидност или телесно оштетување со цел за користење на права според овој закон.

Член 150

Корисникот на права остварени по овој закон е должен да ја пријави секоја промена што ќе настане кај личноста или во стварните околности што влијаат врз правото или врз обемот на користењето на тоа право во смисла на одредбите на овој закон.

Пријавата во смисла на став 1 на овој член мора да се поднесе во рок од 30 дена од денот кога настанала промената.

Член 151

Пензијата може да биде предмет на извршување и обезбедување до една третина, а за побарувања по основа на издржување утврдено со судска одлука или со спогодба — до една половина. Паричниот надоместок за телесно оштетување, додатокот за помош и нега не можат да бидат предмет на извршување и обезбедување.

Член 152

Пензијата и паричниот надоместок за телесно оштетување се одредуваат во месечни износи и се исплатуваат секој месец однапред.

Стасаните месечни износи на пензија и други права од пензиското и инвалидското осигурување кои не можеле да бидат исплатени поради околности што ги предизвикал корисникот на правото,

дополнително ќе се исплатат најмногу за три години наназад сметајќи од денот кога по престанокот на дејствувањето на тие околности корисникот на правото ќе поднесе барање за исплата.

Член 153

Стасаноста за исплата, користењето, запирањето, губењето и престанокот на правото на додаток за помош и нега и другите парични надоместоци од инвалидско осигурување како и на заштитниот додаток на пензијата ги утврдува Заедницата.

Дел деветти

ДОБРОВОЛНО ПЕНЗИСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 154

Со доброволно пензиско и инвалидско осигурување се овозможува осигурениците, врз основа на посебни вложувања, да осигуруваат за себе и за членовите на своите семејства права кои не се обезбедуваат со задолжителното пензиско и инвалидско осигурување, или со тоа осигурување се обезбедуваат во помал износ, а другите лица за себе и за членовите на своите семејства да обезбедуваат пензија.

Доброволното пензиско осигурување го воведува Заедницата.

Дел десетти

ОРГАНИЗАЦИЈА НА СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ И ПОСТАПКАТА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА

1. Заедница

Член 155

Осигурениците и корисниците на пензија своите самоуправни права и интереси ги остваруваат во Заедницата.

Определени самоуправни права и права од пензиското и инвалидското осигурување, утврдени со Статутот на Заедницата, осигурениците и корисниците на пензија остваруваат во основната заедница.

Член 156

Осигурениците во Заедницата обезбедуваат средства за пензиско и инвалидско осигурување. Осигурениците и корисниците на пензија во Заедницата:

- донесуваат и ги спроведуваат плановите и програмите за работа и развој;
- ги утврдуваат начинот и постапката за остварување на правата;
- установуваат други права од пензиското и инвалидското осигурување;
- обезбедуваат услови за користење и спроведување на пензиското и инвалидското осигурување за унапредување на инвалидската заштита и спречување од настапување на инвалидност во согласност со достигнувањата на современата наука;
- вршат и други работи од заеднички интерес од областа на пензиското и инвалидското осигурување.

Член 157

Со работите на Заедницата управува Собранието на Заедницата.

Собранието на Заедницата го сочинуваат делегати делегирани од делегации на осигурениците — работници, осигурениците што самостојно вршат дејност со личен труд и корисниците на пензија, според прописите за избор на делегации.

Бројот на делегатите на Собранието, нивниот состав и постапката за нивниот избор се утврдуваат со Статутот на Заедницата.

Член 158

За вршење на определени извршни функции утврдени со Статутот на Заедницата, Собранието на Заедницата избира извршен орган од редовите на своите делегати.

Извршниот орган за вршење на извршните функции одговара, во согласност со општите акти на Заедницата, пред Собранието на Заедницата.

Собранието на Заедницата може да формира и други тела (одбори, комисии и др.).

Член 159

Заедницата има секретар, кого го именува Собранието на Заедницата, кој е и раководител на функцијата заедница која ги врши административните и стручните работи на Заедницата.

Постапката за именување и разрешување на секретарот, како и неговите права, обврски и одговорности се утврдуваат со Статутот на Заедницата.

Член 160

Собранието донесува Статут со кој се утврдуваат работите на Заедницата и основите на организацијата на управувањето во Заедницата, се уредуваат правата и должностите на осигурениците и корисниците на пензија, внатрешната организација на Заедницата, делокругот на органите на управувањето и нивните меѓусебни односи и други прашања од интерес за работата на Заедницата.

Статутот на Заедницата го потврдува Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 161

Собранието на Заедницата редовно, а најмалку еднаш во годината, поднесува извештај за својата работа на делегациите на осигурениците и корисниците на пензија.

Член 162

Заедницата има орган на самоуправни работничка контрола.

Со Статутот на Заедницата се утврдуваат начинот на изборот, составот, задачите и начинот на работата на работничката контрола.

Член 163

Работата на Заедницата е јавна.

Со Статутот на Заедницата се уредува начинот на кој се обезбедува јавност во работата на Заедницата.

Член 164

Заедницата му поднесува извештај за својата работа на Собранието на Социјалистичка Република Македонија најмалку еднаш годишно.

Член 165

Административните и стручните работи на Заедницата ги врши работна заедница.

Меѓусебните права, обврски и одговорности на работниците во работната заедница и Заедницата се уредуваат со самоуправни спогодба, односно со договор.

Член 166

Собранието на Социјалистичка Република Македонија врши општествен надзор над работата на Заедницата.

Надзор над законитоста на работата на Заедницата врши надлежниот републички орган на управата.

Член 167

Во остварувањето на своите задачи и обврски Заедницата соработува со другите самоуправни интересни заедници, општествено-политичките заедници, општествено-политичките и општенствените организации, организациите на здружениот труд и други самоуправни организации и заедници.

Член 168

Заедницата може да се здружува со заедниците од другите социјалистички републики и автономни покраини заради основање сојуз на заедниците.

2. Постапка

Член 169

Постапката за остварување на права од пензиското и инвалидското осигурување се покренува по барање на осигуреникот, односно членот на семејството.

Постапката за остварување на права од инвалидското осигурување за време на траењето на осигурувањето се покренува по службена должност по повод мислењето на лекарот што го лекувал осигуреникот или мислењето на лекарската комисија за здравствената состојба и работната способност на осигуреникот во смисла на прописите за здравствено осигурување, како и по барање на осигуреникот, а по престанокот на осигурувањето — по барање на странката.

Член 170

Заедницата, во согласност со одредбите на овој закон, поблиску ја регулира постапката за остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување и обезбедува двостепеност во решавањето на правата во рамките на Заедницата.

Во постапката за решавање за правата од пензиското и инвалидското осигурување се применуваат одредбите на Законот за општата управна постапка ако со овој закон не е поинаку одредено.

Член 171

Кога за решавање за право од инвалидското осигурување е потребно да се утврди инвалидност и преостанатата работна способност, постоење на опасност од настанување на инвалидност, телесно оштетување или постоење на потреба од помош од страна на друго лице, односно постоење на услови за професионална рехабилитација на инвалидизирани лица, службата што решава за овие права прибавува наод, оценка и мислење на надлежните стручни органи.

Заедницата ги одредува стручните органи надлежни за давање на наод, оценка и мислење во смисла на став 1 на овој член и ја пропишува постапката за нивното работење.

Член 172

Заедницата обезбедува стручните органи од член 171 став 2 од овој закон да можат за деца попречени во психичкиот или физичкиот развој да даваат наод, оценка и мислење, единствено под услов на претходно прибавено мислење од стручната служба за избор на занимање за децата попречени во психичкиот или физичкиот развој, врз основа наодот, оценката и мислењето на надлежната првостепенa стручна комисија за категоризација на овие деца, како и врз основа на мислењето прибавено од училишните органи и установи кои овие деца ги посетуваат.

Член 173

Ако по донесувањето на конечно решение се сознае за нови факти, или се најдат односно се добие можност да се употребат нови докази кои сами или во врска со веќе изведените и употребените докази би можеле да доведат до поинакво решение, ако тие факти, односно докази биле изнесени или употребени во поранешната постапка, може по исклучок од условите кои во такви случаи според Законот за општата управна постапка се бараат за покренување обнова на постапката, да се покрене обнова на постапката по однос на правата од пензиското и инвалидското осигурување и кога е пропуштено во поранешната постапка да се изнесе некој од тие факти, односно докази.

Обнова на постапката во случаите од став 1 на овој член ќе се покрене без оглед на роковите што се предвидени во Законот за општата управна постапка за барање обнова на постапката, односно покренување на таква постапка.

Обнова на постапката се покренува по барање на странката или по службена должност.

Ако барањето за обнова на постапката е поднесено, односно постапката за обнова е покрената во рок од пет години од денот на врачувањето на решението на странката, во постапката за обнова се применуваат прописите што важеле во време на донесувањето на решението. Ако барањето е поднесено, односно постапката и обновата е покрената по истекот на тој рок, во постапката на обновата се применуваат прописите кои важеле во времето на поднесувањето на барањето за обнова на постапката, односно во времето на покренувањето на таа постапка по службена должност.

Член 174

Правата утврдени со решение донесено во постапката обновена во смисла на член 173 од овој закон следуваат од првиот ден на наредниот месец од денот на поднесувањето на барањето за обнова на постапката, односно по донесувањето на решението во обновената постапка покрената по службена должност.

Член 175

Определување на право врз основа на промени во состојбата на инвалидност и преостанатата работна способност, односно во степенот на телесното оштетување, кои се од влијание на правото определено во решението кое станало конечно или правосилно, се врши во постапка спроведена по барање на осигуреникот.

Заради утврдување на промените од став 1 на овој член надлежната служба може да определи повторен комисиски преглед на корисникот на право определено според одредбите на овој закон и Статутот на Заедницата.

Член 176

Против второстепеното решение, како и првостепеното конечно решение донесено во примена на меѓународни спогодби, странката може да покрене управен спор.

Дел единаесетти

ФИНАНСИРАЊЕ НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 177

Средствата потребни за остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување ги обезбедуваат:

- 1) осигурениците, со придонес од личниот доход;
- 2) работните луѓе кои самостојно вршат дејност со личен труд и другите работни луѓе, за работниците вработени кај нив (во натамошниот текст: работодавците) со придонес од своите средства;
- 3) основните и други организации на здружениот труд, државните органи, задругите, општествените и други организации (во натамошниот текст: организациите) со придонес од доходот, за намените утврдени со овој закон.

Во обезбедувањето на потребните средства за пензиското и инвалидското осигурување учествуваат и општествено-политичките заедници во согласност со одредбите на овој закон.

Член 178

Заедницата обезбедува потребни средства во обем и на начин кој овозможува редовно и потполно остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување, формира резерва, обртни средства и извршување на други обврски предвидени со закон, општествен договор, самоуправни спогодба, Статутот и другите општи акти на Заедницата.

Средствата за пензиско и инвалидско осигурување се утврдуваат со планот за развитокот на Заедницата за периодот за кој се донесува среднорочниот општествен план на Републиката.

Средствата потребни за одделна година се утврдуваат и распоредуваат со финансискиот план на Заедницата, во рамките на планот од став 2 на овој член.

Член 179

Придонесите од член 177, став 1, точка 1 и 2 од овој закон (во натамошниот текст: придонеси) се основни и додатни.

Придонесите се пресметуваат според пропишани стапки од одредени основици.

Висината на стапката на основниот придонес ја определува Собранието на Заедницата во согласност со Соборот на здружениот труд на Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Одлуката за стапките на придонесите мора да биде донесена и објавена пред почетокот на календарската година во која се започнува со нејзината примена. Ако до тој рок одлуката не биде донесена, ќе се применуваат стапките што важеле во претходната година.

Стапките на придонесите се утврдуваат за периодите од среднорочниот план на општествениот развиток, а по исклучок за период од една година.

Член 180

Основниот придонес се пресметува од личниот доход и примањата што служат за утврдување на пензиската основа.

Заедницата може за одделни категории осигуреници да одреди основен придонес во постојани износи.

Член 181

Основниот придонес се одредува врз основа на просечниот ризик и просечните трошоци во спроведувањето на пензиското и инвалидското осигурување и се пресметува по единствена стапка.

Основниот придонес го пресметуваат и уплатуваат организациите од средствата од кои ги исплатуваат личните доходи на работниците, ако со закон за одделни категории на осигуреници не е поинаку одредено.

За работниците вработени кај приватните работодавци основниот придонес го пресметуваат и уплатуваат работодавачите од своите средства.

Член 182

Стапката на основниот придонес се пресметува од бруто личните доходи.

Доколку бруто личниот доход на работникот не ги содржи сите придонеси од бруто личниот доход, придонесот се пресметува од нето личниот доход на пресметаната нето стапка.

Член 183

Додатни придонеси се:

1) додатен придонес за стаж на осигурување што се смета со зголемено траење; и

2) додатен придонес за инвалидско осигурување.

Член 184

Додатниот придонес за стаж на осигурување што се смета со зголемено траење, служи за покривање на зголемените обврски на пензиското и инвалидското осигурување што настануваат поради сметањето на стабот на осигурувањето со зголемено траење и со намалувањето на старосната граница на осигурениците на одредени работи и работни задачи.

Додатниот придонес за стаж на осигурување што се смета со зголемено траење се пресметува од бруто личниот доход на вработените на работи и работни задачи на кои стабот на осигурувањето се смета со зголемено траење, а го плаќаат организациите од својот доход.

Член 185

Додатниот придонес за инвалидско осигурување служи за покривање на трошоците на инвалидското осигурување што настанале во врска со инвалидноста над утврдениот просек.

Придонесот од став 1 на овој член го одредува Заедницата по диференцирани стапки, зависно од објективните услови за работа што влијаат врз инвалидизирањето на работниците во одделни гранки на стопанската дејност.

Висината на стапката на додатниот придонес за инвалидско осигурување зависи од бројот на инвалидите на трудот во одделни гранки на стопански дејности, а се одредува во случаите кога бројот на инвалидите на трудот го надминува определениот просек. Заедницата го утврдува просечниот број на инвалидите на трудот по одделни гранки на стопански дејности зависно од условите за работа и другите објективни фактори кои го условуваат настанувањето на ризиците од инвалидското осигурување.

Додатниот придонес го пресметуваат организациите од бруто личниот доход остварен од работата во редовно работно време, од работата подолга од полното работно време и по основ на дополнителна работа, а го плаќа организацијата од својот доход.

Член 186

Републиката обезбедува средства за покривање на обврските на пензиското и инвалидското осигурување што настануваат со признавањето и одредувањето на пензии под поповолни услови (член 29, 47 и 119 на овој Закон).

Обврските од став 1 на овој член се пресметуваат годишно, а уплатата се врши во еднакви месечни рати според планираните обврски за теконата година.

Член 187

За пресметувањето и плаќањето на придонесите за потребите на пензиското и инвалидското осигурување, за емството, каматите, ослободување од плаќањето, казнените мерки, правни средства и друго што се однесува на пресметувањето и наплатата на придонесите се применуваат соодветните одредби на прописите за придонесите и даноците на граѓаните и организациите на здружениот труд.

Член 188

Побарувањето за наплата на придонеси застапува за пет години, сметајќи од крајот на годината во која обврската стасала за плаќање.

Текот на застареноста се прекинува со секое службено дејство извршено со цел за утврдување на обврските за плаќање на придонесот или наплатата, кое на пропишан начин му е ставено до знаење на обврзникот. По секое прекинување на рокот на застарувањето, почнува да тече нов рок на застарување. Во секој случај застарувањето настапува со истекот на 10 години од денот кога почнало за прв пат да тече.

Дел дванаесетти

НАДОМЕСТОК НА ШТЕТА

Член 189

Лицето на кое му е извршена исплата на товар на Заедницата на која немало право должно е да го врати примениот износ и да ја надомести сета друга штета и тоа:

1) ако врз основа на неточни податоци за кои знаело или било должно да знае дека се неточни, или на друг противправен начин остварило некое примање од Заедницата на кое немало право или го остварило во поголем износ отколку што му припаѓало;

2) ако остварило примање поради тоа што не пријавило или подоцна пријавило промени кои

влијаат врз губењето односно користењето на правото или на неговата висина, а знаело или било должно да знае за тие промени.

Лицето на кое му се вршени исплати во износ поголем од износот определен со решението односно друга соодветна исправа должно е да ѝ ги врати на Заедницата износите што не му припаѓаат.

Член 190

Организациите, општествено-политичките заедници, приватните работодавци, осигурениците кои се сами обврзници за плаќање на придонесот, организациите на имотното осигурување и други физички и правни лица должни се да ѝ ја надоместат сторената штета на Заедницата за која се одговорни согласно со прописите и правните правила за надоместок на штета, вклучувајќи ја тука и одговорноста за штетата сторена со недопуштени дејствија и пропусти на друг или која е сторена со средства на зголемена опасност.

Член 191

Кога штетата е сторена со исплати по основ на инвалидско и пензиско осигурување во врска со инвалидност, телесно оштетување или смрт на осигуреникот предизвикани со противправно дејствие или со пропуштање, постои обврска за надоместок на штетата без оглед дали ризикот на инвалидност, телесно оштетување или смрт се опфатени со инвалидското и пензиското осигурување.

Член 192

Надоместокот на штета предвидена во член 189 и 191 на овој закон ги опфаќа, ако со одделни одредби не е поинаку предвидено, сите парични давања исплатени по основ на признаеното право од пензиско и инвалидско осигурување.

Кога штетата е сторена со исплати по основ на инвалидност или смрт на осигуреникот предизвикани на начин предвиден во членовите 190 и 191 од овој закон, постои обврска за надоместок на штета во сразмерен износ од инвалидската пензија на осигуреникот, односно семејната пензија на членовите на неговото семејство.

Сразмерниот дел од пензијата се утврдува според преостанатото време од наполнетиот пензиски стаж и годините на пензиски стаж потребни за остварување право на полна старосна пензија.

Со барањето за надоместок на штета може да се опфати вкупниот износ на штетата или износот на делот од штетата пресметан за определен временски период што истекол.

Заедницата може да бара надоместок на штета која се состои во обврска за плаќање на инвалидска или семејна пензија, или друго трајно парично давање, да и се надомести во вкупен износ. Овој износ се пресметува според висината на признаената пензија и според просечното траење на користењето на пензијата на подрачјето на Заедницата, што го утврдува Заедницата врз основа на статистичките податоци во почетокот на секоја година.

Член 193

Побарувањата од член 189 став 2 на овој закон застаруваат во рок од 3 години, а другите побарувања застаруваат во роковите пропишани во општите прописи за застареност на побарувањата. Овие рокови почнуваат да течат од денот кога е извршена последната неправилна исплата односно од денот кога во управната постапка станало конечно решението со кое е утврдено дека исплатуваното примање не следува или следува во помал обем.

Дел тринаесетти

КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 194

Организација или друго правно лице ќе се казни за прекршок со парична казна од 5.000 до 10.000 динари:

1) ако не дава или забрани давање на податоци на осигуреникот, корисникот на пензија или на Заедницата или спротивно на важечките прописи ќе утврди личен доход и стаж на осигурување кои осигуреникот ги остварил во претходната календарска година, или на осигуреникот му даде неточно известување, или даде неточни податоци за утврдување на фактите важни за утврдување на правата од пензиското и инвалидското осигурување или го спречува увидот на лице место или прегледот на деловните книги и евиденции кои се однесуваат на податоците во врска со пензиското и инвалидското осигурување;

2) ако со давање на невестинити податоци, односно исправи овозможи на осигуреното или друго лице користење на права кои по овој закон не му припаѓаат или не му припаѓаат во тој обем;

3) ако за осигуреникот не поднесе или не ги поднесе во рок пријавите предвидени со прописите на матичната евиденција или поднесе пријави со неточни податоци;

4) ако не ги извршува обврските во врска со професионалната рехабилитација и вработување на инвалидите на трудот, односно ако не го задржи на работа инвалидот на трудот кај кој инвалидността настапила како последица на несреќа на работа или професионална болест добиена додека бил на работа во организацијата, или ако повторно не го прими на работа по оспособувањето за работа;

5) ако не поднесе пријава за стапување на работа на корисник на пензија;

6) ако не ги води или неуредно ги води пропишаните евиденции за осигурениците, вклучувајќи ги и посебните евиденции за инвалидите на трудот.

Организацијата на здружениот труд, или друго правно лице ќе се казни за прекршок со парична казна од 3.000 до 6.000 динари ако пријавите од став 1, точка 3 на овој член ги поднесе по истекот на рокот за поднесување на пријави утврден со посебни прописи или поднесе неуредни пријави за осигуреникот.

За дејствијата од став 1 и 2 на овој член ќе се казни и одговорното лице во организацијата, државниот орган или друго правно лице со парична казна од 1.000 до 2.000 динари.

Член 195

Приватниот работодавец кој ќе стори некое од дејствијата од член 194 став 1 на овој закон, ќе се казни за прекршок со парична казна од 3.000 до 6.000 динари.

Член 196

Професионалните и други организации овластени за застапување на осигурениците на одделни категории на самостојни дејности, ќе се казнат за прекршок со парична казна од 3.000 до 6.000 динари ако не ги извршат обврските одредени со закон или со договор за установување, односно спроведување осигурувањето на одделни категории на осигуреници што вршат самостојни дејности кои тие ги застапуваат.

За прекршок од став 1 на овој член ќе се казни и одговорното лице во професионална или друга организација со парична казна од 1.000 до 2.000 динари.

Член 197

Ако Заедницата установи дека утврдувањето на личниот доход односно стабот остварен во организација или орган, односно кај приватен рабо-

тодавец не е извршено врз основа на податоците што ги содржат пропишаните евиденции или е извршено врз основа на неистинити податоци, должна е да поднесе пријава до органите надлежни за гонење.

Дел четиринаесетти ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 198

На корисниците на правата од пензиското и инвалидското осигурување, кои до 31 декември 1972 година тие права ги оствариле според прописите за пензиско и инвалидско осигурување што биле во сила до тој ден, или според договорите за социјално осигурување, склучени врз основа на тие прописи, или тие права ќе ги остварат според член 68 и 69 од Законот за основните права, им се обезбедуваат, тие права и по тој ден ако со тој закон се утврдени како основни права, со тоа што да ги користат во обем и на начин утврден со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

На корисниците на правата од став 1 на овој член им се обезбедува исплата на пензиите (без заштитен додаток) и на паричните надоместоци за телесно оштетување, најмалку во износот што им припаѓал до 31 декември 1972 година.

Член 199

Барањата за остварување на правата од пензиско и инвалидско осигурување, како и барањата за утврдување на пензискиот стаж во постапката пред остварувањето на правата, поднесени до 31 декември 1972 година, се решаваат според прописите за здобивање и одредување на правата и за сметање на пензискиот стаж што биле во сила до тој ден.

Управните спорови за барањата од став 1 на овој член по тужбите поднесени до 31 декември 1972 година ќе се завршат според прописите што биле во сила до тој ден.

Член 200

На лицата што по основ на вршење на самостојна дејност биле осигурени според Основниот закон за пензиско осигурување („Службен лист на СФРЈ“ бр. 51/64, 56/65, 14/66, 1/67, 18/67, 31/67, 54/68, 32/68, 55/68, 11/69, 56/69, 47/70, 60/70, 15/71, 16/71, 60/71), според Основниот закон за инвалидското осигурување („Службен лист на СФРЈ“ бр. 10/65, 14/66, 1/67, 23/67 и 56/69), односно според прописите и договорите донесени, односно склучени врз основа на тие закони, пензискиот стаж навршен до 31 декември 1972 година се смета според прописите што биле во сила до тој ден.

Член 201

Семејствата на паднатите борци и семејствата на други лица за кои правото на семејна пензија е установено според член 243 од Основниот закон за пензиско осигурување и по 31 декември 1972 година, по свое барање, можат да го остварат правото на семејна пензија под условите предвидени со тој закон.

Член 202

Лицата што по 31 декември 1972 година немаат својство на осигуреник од член 13 до 15 од овој закон, но по основ на таква работа имале својство на осигуреник по 1 јануари 1965 година, можат да ги остварат правата од пензиското и инвалидското осигурување под условите утврдени со овој закон.

Право на семејна пензија под условите утврдени со овој закон, можат да остварат и членовите на семејството на лицата од став 1 на овој член како и членовите на семејството на лицата што биле корисници на старосна или инвалидска пензија по 1 јануари 1965 година.

Лицата што по 31 декември 1972 година немаат својство на осигуреник (член 13 до 15 од овој закон), а такво својство немале ни по 1. I. 1965 година, а својството на осигуреник го имале пред 1 јануари 1965 година, се здобиваат со право на старосна пензија:

1) со навршени 40 години (маж) односно 35 години пензиски стаж (жена) без оглед на годините на животот;

2) со навршени 60 години од животот (маж) односно 55 години од животот (жена), ако кога и да било навршиле пензиски стаж од најмалку 35 години (маж), односно 30 години (жена);

3) со навршени 65 години од животот (маж), односно 60 години од животот (жена) ако имаат:

а) пензиски стаж од најмалку 30 години (маж) односно 25 години (жена);

б) пензиски стаж помалку од 30 години, но најмалку 25 години (маж), односно помалку од 25 години, но најмалку 20 години (жена) со тоа што во тој стаж да се засметаат само периодите на стажот на осигурувањето, а од периодите на посебниот стаж времето на учество во револуционерна дејност, Народноослободителната војна, антифашистичката борба во другите земји и војски, времето на учество во војните како и времето на прекин на работниот однос поради околности предизвикани со војните;

в) пензиски стаж помалку од 30 години, но најмалку 20 години, од што најмалку 5 години ефективен стаж на осигурување по 15 мај 1945 година;

г) пензиски стаж од најмалку 15 години, од што најмалку 40 месеци ефективен стаж на осигурување по 1 јануари 1960 година.

Членовите на семејството на лица кои немале својство на осигуреник по 1 јануари 1965 година можат да се здобијат со право на семејна пензија:

1) ако умреното лице по чиј основ се остварува правото на семејна пензија ги исполнило условите на пензискиот стаж, односно пензискиот стаж и стажот на осигурувањето од став 3 на овој член;

2) ако умреното лице било пензиски осигурено по 1 јануари 1958 година, а имало најмалку 5 години стаж на осигурување, од што најмалку 40 месеци за последните 5 години пред смртта.

Член 203

Пензискиот стаж (стажот на осигурување, стажот на осигурување што се смета со зголемено траење и посебниот стаж) навршен до 31 декември 1972 година (член 121 точка 2 од овој закон) се смета според одредбите на овој закон доколку не се во спротивност со прописите што се во сила до тој ден. Во поглед на роковите за докажување на стажот врз основа на изјави на сведоци се применуваат прописите што се во сила до 31 декември 1972 година.

На лицата од член 126 точка 2 од овој член им се смета во стаж на осигурување и времето на чекање вработување или професионална рехабилитација поминато пред 31 декември 1972 година.

На лицата од член 133 став 1 од овој закон во стаж на осигурување со зголемено траење им се смета и времето поминато на работа пред 31 декември 1972 година.

Член 204

До склучувањето на општествените договори предвидени во член 17 став 2, член 35 став 1 точка 1, член 66 став 1 точка 2 на овој закон, во поглед на густината на стажот како услов за здобивање со права на старосна, инвалидска и семејна пензија ќе се применуваат прописите што биле во

сила на ден 31 декември 1972 година, како ден на влегување во сила на Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Сл. весник на СРМ“ бр. 46/72).

Член 205

За утврдување на пензиската основа (член 19, 43 и член 73) се земаат личните доходи остварени од 1 јануари 1966 година.

Додека не се наврши периодот предвиден во член 19 став 2 на овој закон, пензиската основа ќе се утврдува врз основа на личните доходи за онолку години осигурување колку што ги има осигуреникот од 1 јануари 1966 година.

Член 206

На лица кои работат на работи на контра-радиоизвидувачка служба и работи на крипто-графија, по исклучок на член 19 од постојниот закон, пензијата им се определува од износот на просечниот месечен личен доход остварен во последната година пред пензионирањето.

Член 207

До склучувањето на општествените договори предвидени во член 61 став 2 и член 71 став 2 од овој закон, ќе се применува листата на професионални болести и листата на телесни оштетувања што биле во сила на ден 31 декември 1972 година, како ден на влегување во сила на Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Службен весник на СРМ“ бр. 46/72).

Член 208

Податоците за матичната евиденција на осигурениците и корисниците на пензии ќе се утврдуваат и матичната евиденција ќе се води на начин одреден со прописите што се во сила на 31 декември 1972 година.

Член 209

Земјоделските задруги, како и организациите на здружениот труд кои остваруваат трајна соработка со земјоделците, должни се договорите за здружување во земјоделска задруга и спогодбите за трајна соработка и другите свои самоуправни општи акти да ги усогласат со одредбите на овој закон во рок од една година сметано од 11.XII 1977 год., како ден на влегување во сила на Законот за изменување и дополнување на Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Службен весник на СРМ“ бр. 42/77).

Член 210

На 1 јануари 1973 година престануваат да важат сите поранешни прописи за пензиско и инвалидско осигурување, ако со Законот за основните права или со овој закон не е поинаку одредено.

На 1 јануари 1973 година престанува важноста на одредбите на член 9 до 13 од Законот за спроведување на пензиското и инвалидското осигурување на самостојните занаетчи и самостојните угостители („Службен весник на СРМ“ бр. 23/66 и 10/70 год.), како и одредбите на тој закон, што се во спротивност со одредбите на овој закон.

Заедницата ќе ги регулира прашањата одредени со одредбите чија важност престанала според став 2 од овој член.

500.

Врз основа на член 133, став 2 од Законот за народната одбрана („Службен весник на СРМ“ бр. 11/76), Извршниот совет на Собранието на Социјалистичка Република Македонија, донесе

УРЕДБА

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА УРЕДБАТА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ВИСИНАТА, НАЧИНОТ И УСЛОВИТЕ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ И ИСПЛАТУВАЊЕ НА НАДОМЕСТОК НА ТРОШОЦИ ЗА ПРЕВОЗ, ИСХРАНА И СМЕСТУВАЊЕ НА ЛИЦАТА ВО РЕЗЕРВЕН СОСТАВ ПОВИКАНИ НА СЛУЖБА ВО ТЕРИТОРИЈАЛНАТА ОДБРАНА

Член 1

Во Уредбата за утврдување на висината, начинот и условите за остварување и исплатување на надоместокот на трошоци за превоз, исхрана и сместување на лицата во резервен состав повикани на служба во територијалната одбрана („Службен весник на СРМ“ бр. 27/76), во член 2, став 1, алинеја 1, 2 и 3, постојните парични износи се менуваат:

— во алинеја 1 износот од 250 динари се менува во износ од 350 динари;

— во алинеја 2 износот од 220 динари се менува во износ од 300 динари; и

— во алинеја 3 износот од 150 динари се менува во износ од 250 динари.

Член 2

Оваа уредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1. XI. 1978 година.

Бр. 23-2393/1
7. ноември 1978 година
Скопје

Претседател
на Извршниот совет,
Благој Попов, с. р.

501.

Врз основа на член 61-б, став 2 од Основниот закон за јавните патишта („Службен лист на СФРЈ“, бр. 27/65, 7/67 и 10/70), а во врска со член 16, точка 24 и член 18 од Уставниот закон за спроведување на Уставот на Социјалистичка Република Македонија („Службен весник на СРМ“, бр. 7/74), Извршниот совет на Собранието на Социјалистичка Република Македонија, донесе

ОДЛУКА

ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ ВИСИНАТА НА НАДОМЕСТОК ОД МАЛОПРОДАЖНАТА ЦЕНА НА БЕНЗИНОТ И ПЛИНСКОТО МАСЛО, НАМЕНЕТ ЗА ИЗГРАДБА, РЕКОНСТРУКЦИЈА И ОДРЖУВАЊЕ НА ПАТИШТАТА

Член 1

Износот на надоместокот од малопродажната цена на бензинот и плинското масло, наменет за изградба, реконструкција и одржување на патиштата, се одредува:

1. од еден литар моторен бензин — 1.592 динари;
2. од еден литар плинско масло (дизел гориво — Д₁, Д₂ и Д₃) — 1.300 динари.

Член 2

Износот на надоместокот од член 1 на оваа одлука е содржан во малопродажната цена на моторниот бензин и плинското масло (дизел гориво — Д₁, Д₂ и Д₃) за сите количини продадени на крајните потрошувачи, освен за количините од член 61-а од Основниот закон за јавните патишта.

Член 3

Износот на надоместокот од член 1 на оваа одлука, за продадената количина на моторниот бензин и плинското масло (дизел гориво — Д₁, Д₂ и Д₃), продавачот го пресметува и уплатува на начин и

во рокови што се определени за пресметување и уплатување на основниот данок на промет.

Дел од надоместокот од член 1, точка 1 во износ од 0,95 динари и од член 1, точка 2 во износ од 1,00 динари се уплатува кај Службата на општествено-книговодство на посебна сметка на Советот за изградба, одржување и реконструкција на патиштата, а за реализација на Финансиската програма за изградба, одржување и реконструкција на патната мрежа во СР Македонија во периодот од 1976 до 1980 година.

Член 4

Со влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи Одлуката за определување висината на износот од малопродажната цена на бензинот и плинското масло, наменет за изградба, реконструкција и одржување на патиштата („Службен весник на СРМ“ бр. 8/78).

Член 5

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден по нејзиното донесување, а ќе се применува од 16. XI. 1978 година до 31. XII. 1980 година. Одлуката ќе се објави во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 23-2499
23 ноември 1978 година
Скопје

Претседател
на Извршниот совет,
Благој Попов, с. р.

502.

Врз основа на точка 2 од Одлуката за утврдување на вкупниот износ на девизите за потребите на Социјалистичка Република Македонија за 1978 година („Службен весник на СРМ“, бр. 44/77), Извршниот совет на Собранието на СР Македонија, донесува

О Д Л У К А

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА РАСПОРЕДУВАЊЕ НА ДЕВИЗИТЕ УТВРДЕНИ ЗА ПОТРЕБИТЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 1978 ГОДИНА

Член 1

Во Одлуката за распоредување на девизите утврдени за потребите на Социјалистичка Република Македонија за 1978 година („Службен весник на СРМ“, бр. 8/78, 13/78 и 29/78), во распоредот на девизите реден број 6 „Републички секретаријат за здравство и социјална политика“ износот „11.800.000“ се заменува со износот „3.600.000“ а износот „12.000.000“ се заменува со износот „3.800.000“.

Во реден број 22 „Републичка заедница на културата“ износот „3.020.000“ на двете места се заменува со „302.000“.

Во реден број 23 „Заедница на научните дејности“ износот „2.800.000“ се заменува со износот „1.050.000“, а износот „10.000.000“ се заменува со износот „9.050.000“.

Во реден број 16 „Собранија на општините, градот Скопје и на заедницата на општината и градовите на Македонија“ износот од „3.000.000“ се заменува со износот „5.500.000“, а износот „4.000.000“ се заменува со износот „6.500.000“.

Во реден број 25 „Девизна резерва“ износот од „5.576.000“ се заменува со износот „7.576.000“, износот „2.981.000“ се заменува со износот „10.349.000“, а износот „8.557.000“ се заменува со износот од „17.925.000“.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 23-2398/5
7 ноември 1978 година
Скопје

Претседател
на Извршниот совет,
Благој Попов, с. р.

Одласен дел

РЕГИСТАР НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЗДРУЖЕНИОТ ТРУД

Окружниот стопански суд во Скопје со решението Фи. бр. 1505/74 од 7. II. 1975 година, на регистарска влошка бр. 1-1007-0-0-0 го запиша во судскиот регистар конституирањето на ОЗТ Занаетчиска задруга „Ваташа“, Ц. О., со седиште во Горче Петров, ул. „Димитрие Туцовиќ“ бр. 22, со следните податоци:

Задругата води единствено книговодство и изготвува единствена завршна сметка.

Актот за основање на задругата е донесен на 12. VI. 1971 година.

Основачи на задругата се: Николовски Бранко, с. Думановце, Кумановско, квалификуван сидар, л. к. 45872; Стојмановски Стојмен од Скопје, ул. „Фиштанска“ бр. 1, КВ сидар, ЛК. 249374; Ѓорѓиевски Апостол од Скопје, нас. чаир, зграда 12, стан 2-9, КВ сидар, ЛК 128349; Матевски Јордан од Скопје, КВ сидар; Спасевски Фидан од Скопје, ул. „Д. Влахов“ бр. 14 — Горче Петров, ВКВ сидар; Цветковски Павле, с. Думановце, Кумановско, КВ сидар, ЛК. 46635; Најдоски Коста од Скопје, КВ сидар; Сребровски Јован од село Волково, КВ сидар; Блажев Најдо од село Горно Нерези, КВ сидар; Брајковски Видоје од Скопје, ул. „Социјалистичка зора“ бр. 5 — градежен техничар, ЛК 326099.

Дејноста на задругата е:

1 (сидарска) изработка на сите видови згради од висока градба до два ката во висина, крпење на стари згради, малтерисување и вршење на сè друго што спаѓа под сидарска дејност;

2 (фасадерска) изработка на сите видови фасади од природен и вештачки камен, облагање на фасади со мермер и плочици, изработка на најразлични украсни делови од племенит и вештачки малтер и тоа на фасади, оркери, изработка на фасади со тероплас.

Во правниот промет со трети лица задругата истапува во свое име и за своја сметка, со целосна одговорност.

За обврските на задругата во правниот промет со трети лица задругарот оснивач на задругата одговара во висина од своето парично емство од 2.000 динари и тоа во рок од 2 години по неговото истапување од задругата.

Лице овластено за застапување на задругата е Илиевски Живко, директор, без ограничување.

Лица овластени за потпишување на задругата се Илиевски Живко, директор, без ограничување, Матев Мите, сметководител без ограничување и Лазарев Здравко, задругар, без ограничување.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 1505/74 од 7. II. 1975 год. (314)

Окружниот стопански суд во Скопје со решението Фи. бр. 1418 од 6. XII. 1976 година, на регистарска влошка бр. 1-107-0-0-0 ја запиша во судскиот регистар промената на седиштето — адресата на ОЗТ Занаетчиска задруга „Ваташа“, Ц. О., со седиште во Горче Петров, ул. „Димитрие Туцовиќ“ бр. 22, со следните податоци: Досегашната адреса — седиште на ул. „Димитрие Туцовиќ“ бр. 22 се менува, така што во иднина ќе гласи: Занаетчиска задруга „Ваташа“, Ц. О. — Горче Петров, ул. „Радушка“ 66.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 1418/1976 година. (315)

Окружниот стопански суд во Скопје со решението Фи. бр. 161 од 3. III. 1975 година, на регистарска влошка бр. 1-111-0-0-0 го запиша во судскиот регистар конституирањето на ОЗТ Рудници „Бентомак“, Ц. О. со седиште во Крива Паланка, ул. „Маршал Тито“ бр. 94, со следните податоци:

Работната организација води единствено книговодство и изготвува завршна сметка.

Основна дејност: експлоатација и преработка на бентонинска глина, експлоатација и преработка на антимонска руда; експлоатација и преработка на киселгур; експлоатација на кварц, отворање на каменоломи и вршење рударски истраги.

Помошна дејност: вршење на транспортни и шпедитерски услуги; вршење на лабораториски проби и анализи; вршење на електро-машински, металски и механичарски услуги; пробивање на тунели за сообраќајници и мелиорација; пробивање на траси од сообраќајници и планирање на терени.

Во правниот промет со трети лица истапува во свое име и за своја сметка, со целосна одговорност.

Лице овластено за застапување е Стојановски Васе Цоне, директор, без ограничување.

Лица овластени за потпишување се Стојановски Васе Цоне, директор без ограничување, Илиевски Стефан, шеф на финансискиот сектор и Мираковски Ѓорѓи, технички директор.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 161/1975 година. (317)

Окружниот стопански суд во Скопје со решението Фи. бр. 230 од 5. VII. 1978 година, на регистарска влошка бр. 2-38-1-0-0-0 го запиша во судскиот регистар конституирањето на ООЗТ земјоделска задруга „Македонија“ Ц. О. и ограничено емство, с. Белимбегово ООЗТ за промет на големо и мало „Задругар“ — Ѓорче Петров, Тетовски пат бб, со следните податоци:

Основната организација е основана со одлуката број 118 од 30. VII. 1977 година, чија пренотација е извршена со решение на Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 1155/77.

Основни дејности:

- 0702 — трговија на големо;
- 07021 — трговија на големо со прехранбени производи;
- 070211 — жита и мелнички производи;
- 070212 — зеленчук, овошје и преработки;
- 070214 — добиток и живина;
- 070219 — разни животни продукти и производи за домашни потреби;
- 07022 — трговија на големо со непрехранбени производи;
- 070222 — сурови кожи, волна и слично;
- 070223 — метални и електротехнички стоки;
- 070224 — градежен, санитарен и инсталационен материјал;
- 07025—070250 — трговија на големо со мешовити стоки;
- 07026—070260 — трговија на големо со индустриски отпадоци.
- 0701 — трговија на мало — споредни дејности:
- 07011 — трговија на мало со прехранбени производи;
- 070114 — разни животни продукти и производи за домашни потреби;
- 07012 — трговија на мало со непрехранбени производи;
- 070124 — огрев и градежен материјал;
- 07013 — трговија на мало со мешовити стоки;
- 070132 — друга трговија со мешовити стоки.

Земјоделската задруга „Македонија“ Ц. О. и ограничено емство с. Белимбегово, Скопје, ООЗТ за

промет на големо и мало „Задругар“ — Ѓорче Петров, Тетовски пат бб, истапува во правниот промет самостојно во свое име и за своја сметка.

За своите обврски одговара со сите свои средства.

ООЗТ за промет на големо и мало „Задругар“ — Ѓорче Петров, одговара за своите обврски со сите свои средства со кои располага.

ООЗТ за промет на големо и мало „Задругар“ — Ѓорче Петров, одговара и за обврските на Задругата и тоа супсидијарно ограничено до 30,000,000 (триесет илјади динари), член 3 од Самоуправната спогодба за распределба на средствата и правата и обврските помеѓу задругата и основните организации.

Огненовски Благоја, в. д. директор, ја застапува основната организација, без ограничување.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 230/78. (316)

Окружниот стопански суд во Скопје со решението Фи. бр. 1193 од 6. XI. 1974 година, на регистарска влошка бр. 1-971-0-0-0 го запиша во судскиот регистар конституирањето на ОЗТ Посебна угостителска единица ресторан „Златна ракавица“, Ц. О., со седиште во Куманово, со следните податоци:

Работната организација води единствено книговодство и изготвува завршна сметка.

Предмет на работењето е: приготвување и пружање услуги на исхрана и услуги за пиење; продавање на стока на мало и тоа: сите видови на алкохолни и безалкохолни пијалаци, тутунски преработки, чоколади, чоколадни преработки и производи, бомбони и друга прехранбена стока.

Во правниот промет со трети лица работната организација истапува во свое име и за своја сметка, со целосна одговорност.

Лице овластено за застапување и потпишување на работната организација е Манојловски Славко Ѓорѓи, раководител, неограничено.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 1193 од 6. XI. 1974 г. (318)

Окружниот стопански суд во Скопје со решението Фи. бр. 570 од 11. VII. 1974 година, на регистарска влошка бр. 1-1000-0-0-0 го запиша во судскиот регистар конституирањето на ОЗТ Центар за социјални работи, Ц. О., со седиште во Неготино, ул. „Маршал Тито“ бб, со следните податоци: Центарот води двојно книговодство според прописите за нестопанските дејности на установите.

Дејност: решава за правата на граѓаните од социјалната заштита (доделува социјална помош и обезбедува здравна заштита на социјално загрозените лица; згрижува деца без родители и воспитно запустени; згрижува стари изнемоштени лица; врши работи на старателски орган; врши и други работи од управен карактер од областа на социјалната заштита и старателство што со закон и други прописи ќе му бидат ставени во надлежност); изготвува програма за социјална заштита и план за развој на социјалната заштита; ги следи и проучува проблемите во областа на социјалната заштита и му предлага на општинското собрание и на други носители на социјалната заштита, мерки на унапредување на социјалната заштита и врши други работи определени со закон.

Во правниот промет со трети лица работната организација истапува во свое име и за своја сметка, со целосна одговорност.

Лице овластено за застапување на работната организација е Александар Ставровски, директор, без ограничување.

Лица овластени за потпишување се Александар Ставровски, директор, без ограничување и Васка Мишева, социјален работник во центарот.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 570 од 11. VII. 1974 г. (320)

Окружниот стопански суд во Скопје со решението Фи. бр. 1382 од 4. XII. 1974 година, на регистарска влошка бр. 1-975-0-0-0 го запиша во судскиот регистар конституирањето на ОЗТ Завод за унапредување на предучилишното и основното образование и воспитување на општините Кавадарци, Неготино и Гевгелија, Ц. О. со седиште во Кавадарци, ул. „7 септември“ бб, со следните податоци:

Работната организација води книговодство и изготвува периодична и завршна сметка.

Основачи се: Собранието на општината Кавадарци, Собранието на општината Неготино и Собранието на општината Гевгелија.

Предмет на работењето е: да ја следи, анализира и проучува работата на установите за претшколско, основно образование и воспитување на подрачјето на општините Кавадарци, Неготино и Гевгелија и предлага мерки за унапредување на образовно-воспитниот процес и укажува стручна помош на училиштата; врши педагошки увид во остварувањето на наставните планови и програми и програмите за воспитната работа и други форми на образование и воспитување во установите и предучилишно и основно образование и воспитување; на установите за образование им помага во применувањето на најновите достигнувања на науката, техниката и технологијата во образовната и воспитната работа; го организира стручното и педагошкото усовршување на кадрите во установите за предучилишното и основното образование и воспитување и работи на вреднување на работите и резултатите што ги постигнуваат установите за и предучилишно и основно образование и воспитување како основ за здобивање на доход и неговата распределба.

Во правниот промет со трите лица работната организација истапува во свое име и за своја сметка со целосна одговорност.

Лице овластено за застапување на работната организација е Славица Мирчевски, директор, без ограничување.

Лица овластени за потпишување се Славица Мирчевска, директор, без ограничување, и Касапинов Трајче, просветен советник.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 1382/1974 година. (319)

Окружниот стопански суд во Скопје со решението Фи. бр. 359 од 27. III. 1975 година, на регистарска влошка бр. 1-1000-0-0-0 ја запиша во судскиот регистар промената на лицето овластено за застапување на ОЗТ Центар за социјална работа, Ц. О. со седиште во Неготино, ул. „Маршал Тито“ бб, со следните податоци: Се брише досегашниот застапник Ставровски Александар, директор, а се запишува како нов застапник Мишева Васка, директор, без ограничување.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 359/1975 година. (321)

Окружниот стопански суд во Скопје со решението Фи. бр. 749 од 7. VII. 1978 година, на регистарска влошка бр. 2-1285 го запиша во судскиот регистар основањето и конституирањето на Производната, услужна декоративна задруга „Македонија опрема“ — Скопје, ул. „Васил Горгов“ бб, со целосна одговорност и ограничено емство, со следните податоци:

Задругата е основана со акт односно со договор за основање на задругата од 25. V. 1978 година.

Основна дејност: 19015 — 190150 изработка и поправка на предмети од текстил.

Споредна дејност: изработка на знамиња, како и декорација во врска со тоа.

Задругата во правниот промет истапува во свое име и за своја сметка.

За обврските сторени во правниот промет задругата одговара со сите свои средства.

За обврските на задругата емчат и задругарите во висина на двократен износ на здружениот влог, кој влог изнесува 5.000,00 динари.

Застапник на задругата е Адровиќ Санија, шивачка од Скопје, како в.д. управник на задругата, во рамките на средствата на задругата.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 749/1978 година. (322)

Окружниот стопански суд во Скопје со решението Фи. бр. 719 од 8. VII. 1975 година, на регистарска влошка бр. 1-977-0-0-0 го запиша во судскиот регистар конституирањето на ОЗТ Заедница на заштитните работници на СРМ, Ц. О., со седиште во Скопје, ул. „135“, барака 15, населба Бутел II, со следните податоци:

Води книговодство и составува завршна сметка за работењето на Заедницата на заштитните работници на СРМ.

Предмет на работењето е: следење и проучување на прашањата и проблемите во врска со професионалната рехабилитација и вработувањето на инвалидни лица во непосредното производство преку соодветна програма; проучување на целокупната проблематика од областа на рехабилитацијата и вработувањето на инвалидните лица, изработка на материјали и нивно презентирање на надлежните органи и заинтересираните организации во општините, Републиката, Федерацијата заради водење единствена политика; изработува конкретни материјали и им ги предлага на општинските собранија, Собранието на СРМ, Собранието на СФРЈ и ливните извршни совети односно ресорни органи со цел за еднакво законско регулирање на одделни прашања од областа на професионалната рехабилитација и вработувањето на инвалидните лица. Потоа да изработува законски предлози, предлози за утврдување и регулирање на правната и материјалната положба на заштитните работилници и другите организации на здружен труд во кои се спроведува рехабилитација и се вработуваат инвалиди, да изработува елаборати и да предлага решенија за обезбедување бенефиции на членките на општествената заедница, односно тие да бидат ослободени од плаќања на разни законски обврски и давачки на општините, Републиката и Федерацијата, како и спрема самоуправните интересни заедници; изработува нацрти на општите и другите акти за потребите на членките или да им дава стручна помош актите да се изработуваат и донесуваат во самите заштитни работилници; им дава стручна помош на заштитните работилници во спроведувањето на професионалната рехабилитација на инвалидните лица; организира стручна изработка на програмите за професионална рехабилитација во заштитните работилници и за таа цел воспоставува контакти и соработка со надлежните органи и институции и интересните заедници за образование; организира стручни советувања и консултации со претставници на членките и другите заинтересирани органи и организации со цел за размена на искуства во извршувањето на одделни задачи од надлежноста на заштитните работилници; организира размена на стручњаци од институции во земјата и од странство, кои се занимаваат со професионална рехабилитација и вработување на инвалиди, а со цел за збогатување на искуствата и унапредувањето тука на рехабилитацијата и вработувањето на инвалидите во СРМ; помага во изработката на перспективните програми и планови за развој на заштитните работилници, за проширување на нивните дејности и за отворање нови места за стручно оспособување и вработување на инвалиди; ги изучува методите и техниката, како и организацијата на работата во заштитните работилници и предлага мерки и решенија за нивното унапредување; ја организира работата на поодделни стручни комисии кои се формирани од претставници на членките и од други органи и организации за решавање на одредени задачи од надлежноста на заштитните работилници; организира изработка и обработка на одредени по-

датоци за сметка на заштитните работилници; организира кооперативна соработка помеѓу заштитните работилници и други производствени организации; дава стручна помош во организирањето на комерцијалните служби и при тоа посредува во воспоставувањето односи помеѓу заштитните работилници и други производствени и прометни организации. На членките им помага при увозот на дефицитарни репроматеријали, полупроизводи и опрема — средства за производство, како и при извозот на нивните производи; изработува и поднесува годишни извештаи за својата работа. По барање од заштитните работилници, Заедницата ги застапува нивните интереси во спорите кои ги водат со други организации во врска работењето и деловните односи со купувачите односно добавувачите.

Во правниот промет со трети лица Заедницата може да истапува во свое име во согласност со овластувањата дадени со Договорот за деловно здружение и во име и за сметка на членките ако тие тоа посебно го бараат.

За обврските што ги создала Заедницата за сметка на договорните страни во деловното здружување солидарно одговараат сите потписници.

Лице овластено за застапување и потпишување е Методија Сталевски, секретар на заедницата, без ограничување.

Основачи се: Заштитната работилница за професионална рехабилитација и вработување на глуви и други инвалидни лица „Светлост“ — Скопје, Битолскиот графички завод — ООЗТ заштитна работилница „Социјален борец“ — Битола; Заштитната работилница за професионална рехабилитација и вработување на трудови инвалиди „Македонија-стакло“ — Битола, Заштитната работилница за занаетчиски услужни дејности „Светлост“ — Гетово, Заштитната работилница и вработување на инвалидизирани лица „Елан“ — Прилеп.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 719/1975 година. (324)

Окружниот стопански суд во Скопје со решението Фи. бр. 1278 од 19. XI. 1974 година, на регистарска влошка бр. 1-973-0-0-0 го запиша во судскиот регистар конституирањето на ОЗТ Феријален сојуз на Македонија — Посебна угостителска единица ДОМ „Благој Шошолчев“, Ц. О. со седиште во Скопје, ул. „709“ бр. 25, населба „Пролет“, со следните податоци: Работната организација води единствено книговодство.

Предмет на работењето е: пружа услуги за сместување, исхрана, престој и разонода и организира општествено-забавна активност; врши резервација за сместување, исхрана и други туристички услуги во објектот; се занимава со информативна и пропагандна дејност во областа на младинскиот и пионерскиот туризам за потребите на сојузот; постојано работи на унапредувањето, проширувањето и изградбата на капацитетот за сместување, исхрана и рекреативна дејност.

Посебната угостителска единица самостојно склучува договори за купување и продавање на стоки и други работи на стокониот промет.

Посебната угостителска единица може да склучува договор за кредит по претходно прибавена согласност на Претседателството на Феријалниот сојуз на Македонија.

За обврските од склучените договори посебната угостителска единица одговара со имотот што го управува, а ако тие обврски не можат да се наплатат од имотот што го управува единицата, за преостанатите обврски одговара основачот.

Лице овластено за застапување и потпишување е Вавриновиќ Александар, директор, како индивидуален извршен орган.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 1278/ 1974 година. (323)

Окружниот стопански суд во Скопје со решението Фи. бр. 1344 од 17. XII. 1974 година, на ре-

гистарска влошка бр. 1-984-0-0-0 го запиша во судскиот регистар конституирањето на ОЗТ Градежно-занаетчиска услужна задруга „Горче Петров“ Ц. О., со седиште во Скопје, ул. „Радушка“ бб, со следните податоци:

Задругата води двојно книговодство од единствениот контен план, со составување на периодични и завршни сметки.

Актот за основање на задругата е донесен на 15. X. 1974 година.

Предмет на работењето на задругата е: врши ѕидарски, фасадаерски и терацерски работи, поставување на подови и изолација на згради.

Во правниот промет со трети лица задругата истапува во свое име и за своја сметка.

За обврските на Задругата емчат задругарите во висина на износот на здружениот влог од 2.000,00 динари, а за времето од 2 години по престанокот на членството во задругата.

Лице овластено за застапување и потпишување на задругата е Ратко Трајковски, директор, без ограничување.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 1344/1974 година. (325)

Окружниот стопански суд во Скопје со решението Фи. бр. 279 од 20. III. 1978 година, на регистарска влошка бр. 1-325-0-0-0 ја запиша во судскиот регистар промената на лицето овластено за застапување на ОЗТ Специјално основно училиште „Иднина“, Ц.О., со седиште во Скопје, ул. „895“ бр. 3, реон 47, со следните податоци: Се брише досегашниот застапник Јосифовска Цвета, без ограничување, а се запишува како нов застапник Дачевска Јаворка, директор, без ограничување.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 279/1978 година. (151)

Окружниот стопански суд во Скопје со решението Фи. бр. 122 од 15. II 1974 година, на регистарска влошка бр. 1-893-0-0-0 го запиша во судскиот регистар конституирањето на ОЗТ Заштитна работилница за професионална рехабилитација и вработување на глуви и други инвалидни лица „Светлост“, Н. Суп. О., со ООЗТ, со седиште во Скопје, ул. „Петре Гебргиев“ бр. 74, со следните податоци: Работната организација води заедничко книговодство и заедничка завршна сметка за сите ООЗТ, освен за ООЗТ Градежен, кој има посебно книговодство и составува посебна завршна сметка. Дејностите на работната организација се збирот на основните дејности на ООЗТ.

Во правниот промет со трети лица работната организација истапува во свое име, а за сметка на сите потписнички на спогодбата.

За обврските кои работната организација ги створила спрема трети лица за сметка на потписничките на спогодбата одговараат потписничките на Спогодбата со своите средства. Во колку онаа потписничка за која работната организација ги створила обврските не може истите да ги подмири со своите средства одговараат супсидијарно останатите ООЗТ до 100.000 динари.

Лице овластено за застапување на работната организација е Василевски Стојан, генерален директор, без ограничување.

Во состав на работната организација се следните ООЗТ:

ООЗТ Градежен, О. Суп. О. — Скопје улица „2502“ бб.

ООЗТ води самостојно книговодство и составува своја завршна сметка.

Предмет на работењето е: изведување на градежно-занаетчиски работи и тоа: ѕидарски, фасадаерски, терацерски, тесарски, молерски, керамитчарски, водоинсталатерски, тапетарски, стаклорезачки и лепење сите видови на подови, електричарски и лимарски.

ООЗТ во правниот промет со трети лица истапува во свое име и за своја сметка. ООЗТ во прав-

ниот промет со трети лица одговара со сите свои средства за своите обврски, а супсидијарно до 100.000 дин. за обврските на останатите ООЗТ.

Лице овластено за застапување и потпишување на ООЗТ е Николовски Ванчо, директор, без ограничување.

ООЗТ „Столара“, О. Суп. О. — Скопје, ул. „Романија“ бр. 24.

ООЗТ води интерно книговодство и интерна завршна сметка.

Предмет на работењето е: изработка на градежна столарија, мебел, браварски, ролетарски, тапетарски, политирски и гатарски производи и услуги.

Во правниот промет со трети лица ООЗТ истапува во свое име и за своја сметка.

ООЗТ во правниот промет со трети лица одговара за своите обврски со сите свои средства. За обврските на останатите ООЗТ одговара супсидијарно до 100.000 динари. За обврските на установата ООЗТ одговара супсидијарно до 100.000 динари.

Лице овластено за застапување и потпишување на ООЗТ е Таневски Ѓорѓи, директор на ООЗТ, без ограничување.

ООЗТ Графички, О. Суп. О. — Скопје.

ООЗТ води заедничко книговодство со останатите ООЗТ и составува заедничка завршна сметка со останатите ООЗТ, освен ООЗТ Градежен.

Предмет на работењето е: вршење на сите видови печатарски, книговезачки, преведувачки и други услуги за печатење.

ООЗТ во односите со трети лица истапува во свое име и за своја сметка.

ООЗТ во односите со трети лица одговара со сите свои средства за своите обврски, а супсидијарно до 100.000 динари за останатите ООЗТ.

Лице овластено за застапување и потпишување на ООЗТ е Ангеловски Александар, директор, без ограничување.

ООЗТ Неонски, О. Суп. О. — Скопје.

ООЗТ води интерно книговодство и интерна завршна сметка.

Предмет на работењето е: изработува и врши услуги на неонски фирми и реклами, изведува фирмописачки работи, врши оправка на ТВ и радио апарати, вивклување на електромотори и монтажа на фирми и реклами.

Во правниот промет со трети лица ООЗТ истапува во свое име и за своја сметка.

ООЗТ во правниот промет со трети лица одговара за своите обврски со сите свои средства.

За обврските на останатите ООЗТ одговара супсидијарно до 100.000 динари. За обврските на установата ООЗТ одговара супсидијарно до 100.000 динари.

Лице овластено за застапување и потпишување на ООЗТ е Караџанов Апостол, директор, без ограничување.

ООЗТ Шивачки, кондурациски и трговија, О. Суп. О. — Скопје, ул. „Индустриска“ бб.

ООЗТ води интерно книговодство и интерна завршна сметка.

Предмет на работењето е: производство, промет и услуги на шивачки, чевларски, конфекциски и градежни материјали.

Во правниот промет со трети лица ООЗТ истапува во свое име и за своја сметка.

ООЗТ во правниот промет со трети лица одговара за своите обврски со сите свои средства.

За обврските на останатите ООЗТ одговара супсидијарно до 100.000 динари. За обврските на установата ООЗТ одговара супсидијарно до 100.000 динари.

Лице овластено за застапување и потпишување на ООЗТ е Димовски Никола, в.д. директор, без ограничување.

ООЗТ Заеднички служби, О. Суп. О. — Скопје, ул. „Петре Георѓиев“ бр. 74.

ООЗТ води интерно книговодство и интерна завршна сметка.

Предмет на работењето е вршење заеднички услуги на основните организации и тоа: административни, технички, управно-правни, книговодствени финансиски, персонални, домаќински ХТЗ, кадровски, рехабилитација, обезбедување противпожарни контроли, комерцијални, набавни, аналитички, плански и други работи што произлегуваат од законот, прописите, нормативните акти и самоуправниите спогодби.

Во правниот промет со трети лица истапува во свое име и за своја сметка.

Во правниот промет со трети лица ООЗТ за своите обврски одговара со сите свои средства.

Лице овластено за застапување и потпишување на ООЗТ е Матејевик Дарко, в.д. директор, без ограничување.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 122 од 15. П. 1974 година. (223)

МАЛИ ОГЛАСИ

Се огласуваат за неважни следните загубени документи:

Воена книшка, издадена од Скопје, на име Ајет Мурати, Скопје. (285)

Воена книшка, издадена од Прилеп, на име Александар Ежов, Скопје. (286)

Свидетелство за завршено VI одделение, издадено од О. У. „Вера Которка“ од с. Клечевце на име Марица Ивановска, с. Клечевце, Куманово. (287)

Воена книшка, издадена од Скопје на име Владимир Пештеров, Скопје. (288)

Свидетелство за завршена I година техничко училиште „Наце Буѓони“ Куманово на име Реџеп Садику, с. Черкези. (289)

Здравствена легитимација, издадена од Скопје на име Јусуф Исеновски, Скопје. (290)

Свидетелство за положен стручен испит за возачи на теретно моторно возило со Бр. 06-2058 од 28. 06. 1972 год., издадено од Сообраќаен училищен центар — Скопје на име Васил Саздов, Скопје. (291)

Здравствена легитимација, издадена од Скопје на име Љуба Куфалова, Скопје. (292)

Ученичка книшка за завршено IV одделение, издадено од „Сава Ковачевиќ“ — Скопје на име Лена Стојковска, Скопје. (293)

Воена книшка, издадена од Земун на име Драган Геровски, Скопје. (294)

Дозвола за држење и носење оружје — оружен лист под р. бр. 643 од 09. 10. 1968 год., издаден од ОВР — Македонски Брод на име Петре Стојчевски, с. Слатина. (295)

Ученичка книшка за завршено, I, II и III година гимназија, издадена од „Гоце Делчев“ — Куманово на име Драган Поповски, Куманово. (296)

Свидетелство за завршено II и III година, издадено од Гимназијата „Цветан Димов“ — Скопје на име Виолета Поп-Јонева, Скопје. (297)

Воена книшка, издадена од Скопје на име Љупчо Ивановски, Скопје. (298)

Свидетелство за завршено I година, издадено од Гимназија — Центар за средно образование „Маршал Тито“ — Ресен на име Танас Царовски, с. Перово, Ресен. (299)

Свидетелство за завршено III година, издадено од гимназијата „Никола Карев“ — Скопје на име Милорад Јовчевски, Скопје. (300)

Воена книшка, издадена од Титоград на име Драги Атанасовски, с. Белимбегово, Скопје. (301)

Ученичка книшка за III година, издадена од АСУЦ „Боро Петрушевски“ — Скопје на име Атанас Костовски, Скопје. (302)

Работничка книшка, издадена од Скопје на име Шукри Асан, Скопје. (303)

Воена книшка, издадена од Берово на име Славчо Матиничароски, Берово. (304)

Свидетелство за завршено VIII одделение, издадено од Училиштето „Ванчо Миланов“, с. Кшање, Куманово на име Русе Јоцанчевски, Скопје. (305)

Свидетелство за I година, издадено од Гимназијата „Стив Наумов“ во Ресен на име Софија Цветковска, ул. „М. Тито“, Ресен. (306)

Свидетелство за завршено II година, издадено од Гимназијата „Никола Карев“ на име Зоран Азманов, Скопје. (307)

Ученичка книшка за средно образование, издадена од Школскиот центар при Рудници и Железарница — Скопје „Скопје“ на име Димитар Мишевски, Скопје. (308)

Свидетелство за завршена I година гимназија, издадено од Гимназијата „Гоце Делчев“ на име Ленче Ангеловска, ул. „Правда Спасовска“ бр. 22, Куманово. (309)

Индекс бр. 22723, издаден од Економскиот факултет на име Љубинка Војничосева, Скопје. (310)

Ученичка книшка за завршено средно стручно училиште, издадено од ЕМУЦ „Никола Тесла“ — Скопје, на име Горан Алексик, Скопје. (311)

Свидетелство за I година, издадено од Гимназијата „Гоце Делчев“, Куманово на име Недмедин Салији, с. Отља, Куманово. (312)

Свидетелство за I година гимназија, издадено од Гимназијата „Гоце Делчев“ — Куманово на име Камил Дестани, с. Лојане, Куманово. (313)

Ученичка книшка за завршено VII одделение, издадена од Основното училиште „Цветан Димов“ — Скопје на име Љупчо Тоторовски, Скопје. (314)

Свидетелство за I година гимназија издадено од Гимназијата „Гоце Делчев“ — Куманово на име Бектеш Љимани, Куманово. (315)

Свидетелство за завршено VIII одделение, издадено од „Кочо Рацин“ Работнички универзитет — Скопје на име Миодраг Никиќ, Скопје. (316)

Здравствена легитимација, издадена од Скопје на име Тони Бибановски, Скопје. (317)

Здравствена легитимација, издадена од Скопје на име Кирил Бибановски, Скопје. (318)

Свидетелство за I година гимназија, издадено од Гимназијата „Гоце Делчев“ — Куманово на име Фатмир Бектеши, с. Лопате, Куманово. (319)

Воена книшка, издадена од Крушево на име Зоран Велковски, Скопје. (320)

Свидетелство за завршено I година гимназија, издадено од Гимназијата „Гоце Делчев“ — Куманово на име Видосава Деспотовска, Куманово. (321)

Здравствена легитимација, издадена од Скопје на име Вера Калимановска, Скопје. (322)

Свидетелство за завршено VII одделение, издадено од Основното училиште „Гоце Делчев“ — Скопје на име Горан Михајловиќ, Скопје. (323)

Работна книшка, издадена од Скопје на име Ѓорѓи Чолков, Скопје. (324)

Свидетелство за завршена III година економско училиште, издадено од Економското училиште „Моша Пијаде“ — Скопје на име Елизабета Кузмановска, Скопје. (325)

Свидетелство за завршено I и II година гимназија, издадено од Гимназијата „Гоце Делчев“ — Куманово на име Љубица Стефановска, Куманово. (326)

Воена книшка, издадена од Сараево на име Трајко Ристески, Скопје. (327)

Свидетелство за I година средно машинско техничко училиште смер заварување издадено од Работничкиот универзитет „Кочо Рацин“ — Скопје на име Ристо Манчевски, Скопје. (328)

Ученичка книшка за I и II година гимназија — сред. фискул. III година издадена од Гимназијата „Гоце Делчев“ — Куманово на име Газмир Сељими, Куманово. (329)

Ученичка книшка за V одделение, издадена од Осмолетката „Цветан Димов“ Скопје на име Изет Лековиќ, Скопје. (330)

Свидетелство за II година АСУЦ — автомеханичарски смер на име Ацо Максимовски, Скопје. (331)

Свидетелство за завршено V одделение, издадено од Основното училиште „Вера Јоциќ“ во Магари на име Стојна Станојковска, Скопје. (332)

Свидетелство за II година, издадено од Гимназијата „Гоце Делчев“ — Куманово на име Рамадан Бериша, с. Лопате, Куманово. (333)

Воена книшка, издадена од Мостар на име Богатин Милески, Скопје. (334)

Свидетелство за I година, издадено од Гимназијата „Моша Пијаде“ — Крива Паланка на име Злата Филиповска, Крива Паланка. (335)

Свидетелство за I, II, III и IV одделение, издадено од О. У. „Коле Пешев“ с. Мургаш на име Загорка Максимовска, с. Мургаш, Куманово. (336)

Воена книшка, издадена во Батајница на име Иван Димески, Скопје. (337)

Свидетелство за I клас, издадено од Училишниот центар за занимање „Д. Влахов“, Скопје на име Хамид Џемаилов, Скопје. (338)

Свидетелство за VIII одделение, издадено од Осмолетката „Гоце Делчев“ с. Белимбегово на име Мијалче Георгиевски, Скопје. (339)

Воена книшка, издадена од Скопје на име Шабан Емин, Скопје. (340)

Здравствена легитимација, издадена од РХМ Завод — Скопје на име Трајанка Тефчева, Скопје. (341)

Ученичка книшка за I година, издадена од Средното медицинско училиште во Штип на име Гордана Стојановиќ, Штип. (342)

Здравствена легитимација, издадена од Скопје на име Сашо Бражански. (343)

Диплома за положен завршен испит, издадена од „Коце Металец“ струка металска на име Борче Маринковиќ, Скопје. (344)

Одобрение за вршење такси служба, издадено од Општината „Чаир“ под бр. У. П. 12-2356 од 04. 1978 год. на име Лазе Миленков, Скопје. (345)

Воена книшка, издадена од Крагуевац на име Мефаил Сејфедин. (346)

Ученичка книшка за завршена I година, издадена од Гимназијата „Никола Карев“ — Скопје на име Звонимир Сидовски, Скопје. (347)

Индекс, издаден од Вишата градежна школа — конструктивен смер во Охрид на име Агим Шерифи, Охрид. (348)

Свидетелство за завршено VIII одделение, издадено од Работничкиот универзитет во Тетово на име Бекир Илјас, с. Јеловјане, Тетово. (349)

Свидетелство за завршено V одделение, издадено од Училиштето „Владо Тасевски“ — Скопје на име Марица Илиевска, Скопје. (350)

Воена книшка, издадена од Прилеп на име Лазар Бунтески, Скопје. (351)

Воена книшка, издадена од Скопје на име Ацо Стојменовски, Скопје, бр. на книшката АК-АП 36922. (352)

Свидетелство за завршено VIII одделение, издадено од Работничкиот универзитет во Тетово на име Ирфет Бекири, Тетово. (353)

Здравствена легитимација, издадена од Скопје на име Исљам Мифтари, Скопје. (354)

Воена книшка, издадена во Скопје на име Коле Филипов, Скопје. (355)

Свидетелство за V, VI и VIII одделение, издадени од О. У. „Браќа Рамиз Хамид“ од Скопје на име Вејдат Љимани, Скопје. (356)

Свидетелство за VII одделение, издадено од „К. Ј. Питу“ во Скопје на име Мирјана Димеска, Скопје. (357)

Ученичка книшка за I година гимназија, издадена од „Гоце Делчев“ — Куманово на име Рамадан Алиу, Куманово. (358)

Свидетелство за завршено VIII одделение, издадено од О. У. „26 Јули“ на име Музафер Кариман, Скопје. (359)

Воена книшка, издадена од Скопје на име Јован Карадафов, Скопје. (360)

Свидетелство за завршено VIII одделение, издадено од О. У. „Браќа Рамиз Хамид“ на име Нехру Љутви, Скопје. (361)

Воена книшка, издадена во Мостар на име Миле Илијески, Скопје. (362)

Здравствена легитимација, издадена од Скопје на име Харун Исмаили, Скопје. (363)

Работна книшка, издадена во Скопје на име Ордана Натева, Скопје. (364)

Свидетелство за I година гимназија, издадено од „Гоце Делчев“ — Куманово на име Мина Ибраими, Куманово. (365)

Работна книшка, издадена од Скопје на име Менча Цилева, Скопје. (366)

Воена книшка, издадена од Скопје на име Алија Арслан, Скопје. (367)

Работна книшка, издадена од Скопје на име Благоица Шиколевска, Скопје. (368)

Диплома за завршено средно техничко училиште, издадена од ГУЦ „Здравко Цветковски“ — Скопје на име Славе Петковски, Скопје. (369)

Легитимација за повластено возење на воен инвалид, издадена од Инвалидско-борачка заштита на град Скопје на име Борис Стојчевски, Скопје. (370)

Свидетелство за завршено VIII одделение, издадено од О. У. „Даме Груев“ — Скопје на име Агим Круеви, Скопје. (371)

Воена книшка издадена од Скопје на име Ване Торбаков, Скопје. (372)

Свидетелство за завршено VIII одделение, издадено од О. У. „Гуро Салај“ на име Нада Панова, Скопје. (373)

Возачка дозвола, издадена од Скопје на име Добри Андоновски, Скопје. (374)

Воена книшка, издадена од Церкље об Крки — Словенија на име Борис Стојковски, Скопје. (375)

Потврда за возач на мопед (А категорија), издадена од СВР — Скопје на име Симе Тодоровски, Скопје. (376)

Свидетелство за VIII одделение, издадено од О. У. „Јосип Броз Тито“ — Влае на име Александар Љубелска, Скопје. (377)

Воена книшка, издадена во Скопје на име Мустафа Реџеми, Скопје. (378)

Воена книшка, издадена од Скопје на име Костадин Кардафов, Скопје. (379)

Индекс, издаден од Педагошката академија „Климент Охридски“ — Скопје на име Шабан Адеми, Куманово. (380)

Воена книшка и покана за регрутација, издадени во Скопје на име Казим Куртиш, Скопје. (381)

Воена книшка, издадена во Сомбор на име Роберто Кучи, Скопје. (382)

Чекови на име Стефановски Томислав од серија 5693 до 5700 издадени од Љубљанска банка — Скопје. (383)

Свидетелство за завршено IV одделение, издадено од О. У. „Браќа Миладиновци“ — с. Миладиновци на име Томче Г. Соколовски, Скопје. (384)

Свидетелство за завршено IV одделение, издадено од О. У. „Браќа Миладиновци“ — с. Миладиновци на име Борис Т. Стефановски, Скопје. (385)

Свидетелство за завршен испит (IV год.) и диплома, издадени од Гимназијата „Гоце Делчев“ — Куманово, на име Неџати Османи, с. Липково, Куманово. (386)

Диплома и свидетелство за завршен испит (IV год.), издадени од Гимназијата „Гоце Делчев“ — Куманово, на име Неџади Османи, с. Липково, Куманово. (387)

Воена книшка, издадена од Скопје на име Иса Елези, Скопје. (388)

Воена книшка, издадена од Ниш на име Христо Буклески, Скопје. (389)

Воена книшка, издадена од Скопје на име Бајрам Илџази, Скопје. (390)

Ученичка книшка за III клас, издадена од Средното медицинско училиште „Д-р Панче Караџов“ — Скопје на име Јагода Змејковска, Скопје. (391)

Диплома за завршено браварско занатско училиште во ЦСО „Гоце Делчев“ — заварувач на име Зоран Дедиќ, Скопје. (392)

Свидетелство за I и II клас, издадено од Гимназијата „Стив Наумов“ во Ресен на име Румјана Принзевска, с. Царев Двор, Ресен. (393)

Индекс бр. 5108, издаден од Медицински факултет — Скопје на име Мидхат Хублиќ, Скопје. (394)

Воена книшка, издадена од Скопје на име Јован Јаневски, Скопје. (395)

Воена книшка, издадена од Скопје на име Бахтиар Агушев, Скопје. (396)

Здравствени легитимации, издадени од Скопје на име Борис, Рајко, Миле и Весна Десковски, с. Белимбегово, Скопје. (397)

Работничка книшка, издадена од Скопје на име Борис Десковски, Скопје. (398)

Здравствен картон, издаден од Скопје на име Зоран Петровски, Скопје. (399)

Воена книшка, издадена од Скопје на име Сречко Ивановски, Скопје. (400)

Воена книшка, издадена од Пирот на име Илијас Нуредин, Скопје. (401)

Диплома за завршен испит, издадена од Средното сообраќајно училиште — Скопје на име Коте Петровски, Скопје. (402)

Студентска легитимација бр. 15500, издадена од Педагошка академија, Скопје на име Јевроса Гавриловиќ, Скопје. (403)

Ученичка книшка за II година, издадена од ЕМУЦ „Никола Тесла“, Скопје на име Скендер Сали, Скопје. (404)

Воена книшка, издадена од Ново Место на име Костадин Величковски, Скопје. (405)

Свидетелство за завршен испит при Сообраќаен училишен центар — Скопје, квалификуван ауто механичар на име Слободан Цветановски, Скопје. (406)

Здравствена легитимација, издадена во Скопје на име Целал Саит, Скопје. (407)

Воена книшка, издадена од Нови Сад на име Хасан Вајрами, Скопје. (408)

Воена книшка, издадена во Шабац на име Кемал Несим, Скопје. (409)

Свидетелство за завршено основно училиште издадено од О. У. „Коле Неделковски“ — Скопје на име Стјепан Птичар, Скопје. (410)

Здравствена легитимација бр. 779974, издадена од Скопје на име Амет Асан Мемедов, Скопје. (411)

Работна книшка, издадена од Скопје на име Душан Петровски, Скопје. (412)

Воена книшка, издадена од Скопје на име Благо Лазаревски, Скопје. (413)

Свидетелство за III и IV година и диплома, издадени од Гимназијата „Гоце Делчев“ — Куманово на име Расим Арифи, Куманово. (414)

Воена книшка, издадена од Скопје на име Емрула Рахмановски, с. Цветово, Скопје. (415)

Свидетелство за завршено VIII одделение, издадено од О. У. „Лазо Трпевски“ — Скопје на име Зоран Бошевски, Скопје. (416)

ИСПРАВКА

Во огласот на Окружниот стопански суд во Скопје, под Фи. бр. 472/74, за запишување во судскиот регистар конституирањето на ОЗТ Училишен центар за средно образование — Куманово, објавен во „Службен весник на СРМ“ бр. 34/78, на стр. 878, во предметот на работењето на ООЗТ Земјоделско училиште „Киро Бурназ“ — Куманово место зборот „хемичари“, треба да стои „механичари“.

Од Редакцијата

ИСПРАВКА

Во конкурсот на Советот на Институтот за тутун — Прилеп, објавен во „Службен весник на СРМ“ бр. 38 од 15 ноември 1978 година, на страна 943, насловниот ред треба да гласи: „Советот на Институтот за тутун — Прилеп“.

Од Редакцијата

- Воена книшка, издадена од Скопје на име Славко Стојановски, с. Бардовци, Скопје. (417)
- Свидетелство за завршено VIII одделение, издадено од О. У. „Братство Единство“ — Драчево на име Благоица Шиколевска, Скопје. (418)
- Воена книшка, издадена од Бјеловар на име Русе Трајков, Скопје. (419)
- Потврда за утврдување категоризација на приоритет при вработување со број на лична карта 434—2/74 на име Верица Мишевска, Скопје. (420)
- Членска книшка за албанска споменица и автобуска карта за бесплатно возење за градски сообраќај, издадени од Скопје на име Димитар Ангеловски, Скопје. (421)
- Уверение — армирач, издадено од Градежен машински центар Скопје на име Милорад Славковиќ, с. Кучевиште, Скопје. (422)
- Работна книшка со рег. бр. 816-27/77, издадена од Скопје на име Ремзи Џемаил, Скопје. (423)
- Диплома за завршен испит, издадена од Гимназијата „Гоце Делчев“ — Куманово на име Цветан Јашаори, с. Ропалце, Куманово. (424)
- Свидетелство за завршена II година гимназија — отсек текстилен, издадена од Гимназијата „Моша Пијаде“ — Крива Паланка на име Славе Крстевски, с. Станци, Крива Паланка. (425)
- Здравствена легитимација, издадена од Скопје на име Атија Куртиш, Скопје. (426)
- Воена книшка, издадена од Задар на име Божин Ђожиновски, Скопје. (427)
- Свидетелство за I клас, издадено од Индустриското училиште „Коле Неделковски“ на име Петрова Камка, ул. „Којнички пат“ бр. 55, Титов Велес. (1559)
- Свидетелство на име Владимир Јовановски, с. Извор, Титов Велес. (1560)
- Ученичка книшка на име Нехат Амита, с. Глоги, Тетово. (1561)
- Свидетелство за IV одделение на име Мјаку Хамди, Качаник. (1562)
- Свидетелство за VI одделение на име Муаме Садики, с. Боговиње, Тетово. (1563)
- Свидетелство за V одделение на име Хисман Шемсије, с. Желино, Тетово. (1564)
- Воена книшка, издадена во Врање на име Цафер Нухи, с. Топлица, Гостивар. (1565)
- Свидетелство за V одделение, издадено од Основното училиште „Моша Пијаде“ од Гостивар на име Смилеска Дивна, ул. „Никола Парапунов“ бр. 106, Гостивар. (1566)
- Свидетелство на име Веломир Милошевски, с. Куново, Гостивар. (1567)
- Свидетелство за матурски испит, издадено од Гимназија Берово на име Иванка Г. Догозанска, с. Чифлик, Берово. (1568)
- Свидетелство за VIII одделение на име Ружа Ј. Лазарова, Пехчево. (1569)
- Загубен документ на име Димитар Бошевски, с. Негрево, Пехчево. (1570)
- Ученичка книшка на име Стојан Џабевски ул. „Тризла“ бр. 449, Прилеп. (1571)
- Индекс бр. 584/71 на име Андон Лазаров, ул. „Горче Петров“ бр. 6/3, Прилеп. (1572)
- Свидетелство на име Нада Димоска, с. Ново Лагово, Прилеп. (1573)
- Уверение за КВ работник на име Касим Ѓашани с. Лажани, Прилеп. (1574)
- Свидетелство за IV одделение, издадено од Основното училиште од с. Долно Крушје, Брод Македонски на име Блажеска Д. Катица, с. Долно Крушје, Брод Македонски. (1575)
- Свидетелство за VIII одделение на име Јован Кузманоски, с. Бенче, Македонски брод. (1576)
- Свидетелство за V одделение на име Иванка Трајчевска ул. „Благој Горев“ бр. 145 Титов Велес. (1577)
- Здравствена легитимација на име Слободан Димовски, с. Фалиште, Тетово. (1579)
- Свидетелство за VIII одделение издадено од Основното училиште „Петре Јовановски“ на име Адеми Џумали, с. Д. Бањице, Гостивар. (1580)
- Ученичка книшка од I до IV година економско училиште на име Елисавета Костовска, ул. „Републиканска“ бр. 25, Прилеп. (1581)
- Уверение за сидарски курс на име Милорад Димевски, с. Галичани, Прилеп. (1582)
- Диплома на име Благоја Стојаноски, с. Долнени, Прилеп. (1582)
- Уверение за сидар на име Стојан Маркоски, ул. „Пенка Котеска“ бр. 112, Прилеп. (1584)
- Ученичка книшка од I до IV година на име Славе Трајкоски, с. Ропотово, Прилеп. (1585)
- Здравствена легитимација на име Босилка Преспаноска, с. Пашино Руфци, Прилеп. (1586)
- Воена книшка на име Драге Миланески, с. Алинци, Прилеп. (1587)
- Свидетелство за VIII одделение на име Евица Настоска, ул. „Д. Нередника“ бр. 17/, Прилеп (1588)
- Свидетелство за VI одделение на име Алиб Камбери, с. Симница Гостивар. (1589)
- Работничка книшка бр. 6339, издадена од ОС-Берово на име Владо Д. Димовски (1590)
- Работна книшка рег. бр. 6809, серија М. бр. 61001, издадена од СО-Ресен на име Вучковски Митев Ставре, с. Царев Двор, Ресен. (1591)
- Свидетелство за завршено средно земјоделско училиште, издадена од Средно земјоделско училиште „Трајко Бошкоски Тарзан“ — Куманово на име Стојановски Милан, с. Заполжани, Прилеп. (1592)
- Свидетелство за завршено IV одделение, издадено од Централното основно училиште „Даме Груев“, Градско на име Мицева А. Костадинка, ул. „Маршал Тито“ бр. I/8, Титов Велес. (1593)
- Свидетелство за IV одделение на име Александар Стојковски, с. Извор, Титов Велес. (1594)
- Свидетелство за II клас, издадено од ХТТУ — Титов Велес на име Лидија Николиќ, ул. „Страшко Симонов“ бр. 2, Куманово. (1595)
- Свидетелство за завршена III година, издадена од Индустриското училиште „Коле Неделковски“ — Титов Велес на име Смилков Никола, с. Горно Чичево, Титов Велес. (1596)

СОДРЖИНА

	Страна
498. Закон за формирање средства на солидарноста на Социјалистичка Република Македонија за отстранување на последиците од елементарни непогоди и за воведување „Недела на солидарноста“ (пречистен текст) — — — — —	945
499. Закон за пензиското и инвалидското осигурување (пречистен текст) — — — — —	946
500. Уредба за изменување на Уредбата за утврдување на висината, начинот и условите за остварување и исплатување на надоместок на трошоци за превоз, исхрана и сместување на лицата во резервен состав повикани на служба во територијална одбрана — — — — —	968
501. Одлука за определување висината на надоместокот од малопродажната цена на бензинот и плинското масло, наменет за изградба, реконструкција и одржување на патиштата — — — — —	968
502. Одлука за изменување на Одлуката за распоредување на девизите утврдени за потребите на Социјалистичка Република Македонија за 1978 година — — — — —	969